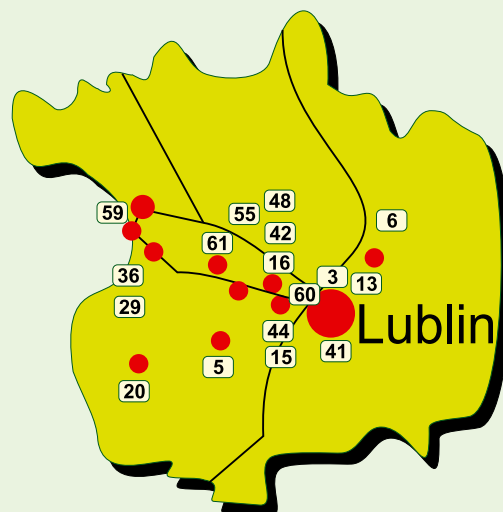
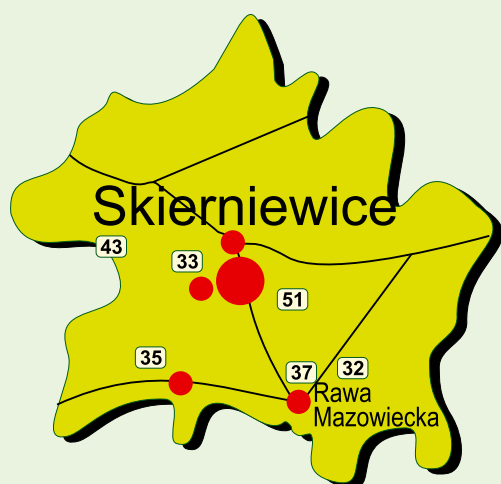
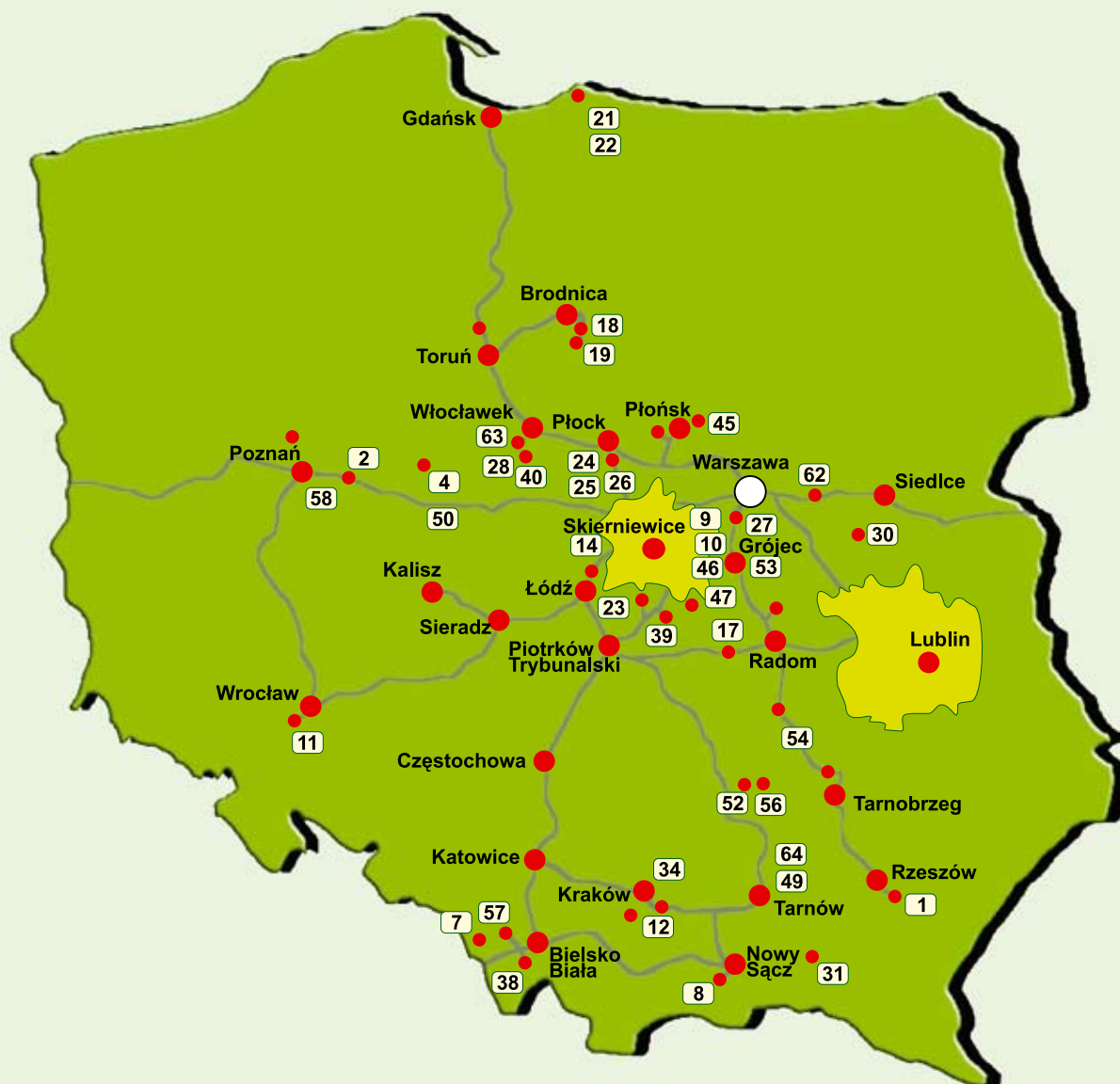

Odmiiany Roślin Sadowniczych

Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy

Gdzie nas szukać

Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy

Odmiany Roślin Sadowniczych

produkowane przez członków SPS

Skierniewice, 2008

Zarząd Stowarzyszenia Polskich Szkółkarzy składa podziękowanie
Janowi i Wojciechowi Krzewińskim oraz **Piotrowi Radwan-Pytlewskiemu**
za współudział w redagowaniu katalogu „Odmiany Roślin Sadowniczych”

„Jedząc owoce, trzeba pomyśleć o tym, kto drzewo posadził”

(prysłowie wietnamskie)

Odmiany roślin sadowniczych

Wstęp	4	Podkładki stosowane w produkcji drzewek śliwy . . .	86
Kategorie materiału szkółkarskiego	9	Wykaz zapylaczy dla omawianych odmian śliwy	88
Instrukcja	10	Terminy zbioru owoców śliwy	89
Odmiany roślin sadowniczych – jabłonie	11	Odmiany roślin sadowniczych – czereśnie	91
Podkładki stosowane w produkcji drzewek jabłoni . .	45	Podkładki stosowane w produkcji drzewek czereśni i wiśni	105
Wykaz zapylaczy dla omawianych odmian jabłoni	48	Wykaz zapylaczy dla omawianych odmian czereśni	109
Terminy zbioru owoców jabłoni	50	Terminy zbioru owoców czereśni	110
Odmiany roślin sadowniczych – grusze	51	Odmiany roślin sadowniczych – wiśnie	111
Podkładki stosowane w produkcji drzewek gruszy . .	61	Wykaz zapylaczy dla omawianych odmian wiśni . .	118
Wykaz zapylaczy dla omawianych odmian gruszy	63	Terminy zbioru owoców wiśni	118
Terminy zbioru owoców gruszy	63	Odmiany roślin sadowniczych – brzoskwinie	119
Odmiany roślin sadowniczych – śliwy	65	Terminy zbioru owoców brzoskwini	126
		Lista członków	127

Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy

Szkółkarstwo sadownicze zawsze miało duży wpływ na rozwój nowoczesnego sadownictwa. Według starej zasady: „interes sadownika zaczyna się w szkółce”. W światowym sadownictwie nadal zachodzą duże zmiany w produkcji i dystrybucji owoców. Wzrastają wymagania także w stosunku do materiału szkółkarskiego.

W naszym kraju proces zmian w sadownictwie zaczął się około 20 lat temu. Zaczęto zakładać pierwsze sady jabłoniowe, ale w oparciu o holenderskie drzewka. Wtedy w naszym kraju nie produkowano drzewek jabłoni odpowiadających wymaganiom nowoczesnego sadu jabłoniowego. W związku z tym grupa polskich szkółkarzy podjęła się produkcji drzewek dostosowanych jakością i odmianami do potrzeb nowoczesnego sadownictwa i rynku owocowego. Na efekty nie trzeba było długo czekać. Od około 10 lat w wielu polskich szkółkach jakość drzewek nie ustępuje holenderskim drzewkom, odznaczającym się najwyższą jakością nie tylko w Europie. Większość tych szkółkarzy jest zrzeszonych w Stowarzyszeniu Polskich Szkółkarzy. Jest to pierwsza organizacja szkółkarstwa sadowniczego w kraju, która w zorganizowany sposób rozwija produkcję i dystrybucję drzewek. Osiągnięcie godne podkreślenia. Członkowie tego Stowarzyszenia podjęli się produkcji drzewek wolnych od wirusów, z przewagą na karłowych podkładkach, wysokiej jakości i nowych atrakcyjnych odmian. Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy zakupiło licencje wielu cennych i atrakcyjnych odmian jak np.: jabłonie – Golden Delicious Reinders, Jonagold Decosta, Elise, Gala Must, Ariwa czy Beni Shogun („Heisei Fuji”) grusze – Concorde, David, Hortensia i Isolda, śliwy – Elena, Katinka i Jojo. Stowarzyszenie jako pierwsze posiada licencję na produkcję podkładek Gisela 5 i Gisela 6, teraz najcenniejsze podkładki czereśni w naszym kraju. Nowości zaproponowane sadownikom przez członków Stowarzyszenia Polskich Szkółkarzy to klon odmiany „Fuji” Beni Shogun i wyselekcjonowany w Holandii Braeburn

NAK późne odmiany jabłoni dojrzewające i wybarwiający się w naszych warunkach klimatycznych oraz odkryta w Polsce paskowana Natali Gala.

Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy ma decydujący wpływ na zaopatrzenie krajowych sadowników w cenny materiał szkółkarski, a zatem na rozwój naszego sadownictwa. Od kilku już lat polski sadownik może w kraju nabyć drzewka wysokiej jakości. Takiej możliwości nie posiadają np. Niemieccy sadownicy, w kraju, gdzie kiedyś bardzo rozwinięte było szkółkarstwo sadownicze. Dowodem znaczącego wpływu Stowarzyszenia na rozwój naszego sadownictwa może mieć ilość produkowanych drzewek. Stowarzyszenie zrzesza 12% polskich szkółkarzy, którzy produkują około 60% wszystkich drzewek owocowych w naszym kraju.

Członkowie Stowarzyszenia biorą czynny udział w różnego rodzaju międzynarodowych imprezach. Ma to wpływ na wielkość i jakość produkcji drzewek. Jest to organizacja, która najlepiej reprezentuje nasze szkółkarstwo w różnych krajach europejskich. Inną formą reprezentacji naszego szkółkarstwa jest eksport drzewek, zwłaszcza do krajów wschodniej Europy.

Można mieć nadzieję, że szkółkarze zrzeszeni w tym Stowarzyszeniu jeszcze bardziej poprawią jakość drzewek i zwiększą ofertę dla naszych sadowników, których zachęcam do zapoznania się z produkcją drzewek u członków Stowarzyszenia. Nadchodzą trudne czasy, zarówno dla producentów owoców jak i producentów drzewek. Rośnie konkurencja nie tylko na europejskim rynku owoców i drzewek. W takiej sytuacji konieczna jest bliska współpraca między sadownikami oraz szkółkarzami. Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy jest ważną i atrakcyjną oraz największą organizacją szkółkarską w Polsce, z którą warto ściśle współpracować m.in. w zakupie drzewek owocowych.

Prof. dr hab. Eberhard Makosz

Fruit-growing nursery trade has always had a big influence on development of modern fruit-growing. According to an old rule: “fruit-grower’s interest starts in the nursery”. World’s fruit-growing still undergoes big changes of production and distribution of fruit. Also requirements towards nursery material are increasing.

In Poland, process of changes in fruit-growing started about 20 years ago. It was then, when first apple orchards, based on Dutch trees, were set up. At that time, apple trees meeting requirements of a modern apple orchard were not produced in Poland. In this connection, group of Polish nurserymen undertook to produce trees of quality and varieties meeting the needs of modern fruit-growing and fruit market. It did not take long for the results to show. For about 10 years, in many Polish nurseries quality of trees has been as good as Dutch ones, being characterized by highest quality not only in Europe. Most of those nurserymen are associated in Polish Nurserymen Association. It is first organization of fruit-growing nursery trade in Poland to develop production and distribution of trees in an organized way. An achievement worth mentioning. Members of that association undertook to produce trees free of viruses, mostly on dwarf stocks, of high quality and new attractive varieties. Polish Nurserymen Association purchased licences of many valuable and attractive varieties like for instance.: apples – Golden Delicious Reinders, Jonagold Decosta, Elise, Gala Must, Ariwa or Beni Shogun (“Heisei Fuji”) pears – Concorde, David, Hortensia and Isolda, plums – Elena, Katinka and Jojo. Associations is the first to have licences for production of stocks Gisela 5 and Gisela 6, being currently most valuable cherry stocks in Poland. Novelties proposed to fruit-growers by members of Polish Nurserymen Association are clone of variety “Fuji” Beni Shogun and selected in the Netherlands Braeburn NAK late apple varieties ripening and colouring in Poland’s climatic conditions and discovered in Poland striped Natali Gala.

Polish Nurserymen Association has a decisive influence on supplying of domestic fruit-growers with valuable nursery material, and thus on development of Polish fruit-growing. It has been several years since Polish fruit-grower has been able to purchase good quality trees on domestic market. Such opportunity is lacked, e.g. by German fruit-growers, in the country where fruit-growing nursery trade used to be once extremely developed. The proof of substantial influence of the Association on development of Polish fruit-growing can be quantity of the produced trees. Association associates 12 per cent of Polish nurserymen, who produce about 60 per cent of all fruit trees in Poland.

Members of the Association take active part in various international events. It has an influence on the size and quality of tree production. It is an organization which most intensively represents Polish nursery trade in different European countries. Other form of representation of Polish nursery trade is the export of trees, especially to Eastern European countries.

We can hope that nurserymen associated in the Association are going to even more improve the quality of trees and broaden their offer for the Polish fruit-growers, whom I encourage to make themselves acquainted with production of trees with members of the Association. Difficult times are coming for both: fruit producers and producers of trees. Competition is growing not only on European fruit and trees market. Under such circumstances close co-operation between fruit-growers and nurserymen is necessary. Polish Nurserymen Association is an important, attractive and biggest nursery-trade organization in Poland, with which it is worth to co-operate, among other things, in purchasing fruit trees.

Prof. dr. hab. E. Makosz

Stowarzyszenie Polskich Szkótkarzy

Die Obstanbau-Vermehrung hatte immer einen großen Einfluss auf die Entwicklung vom jetzigen Obstanbau. Nach dem alten Grundsatz: „das Geschäft des Obstgärtners beginnt in der Baumschule“. In dem weltweiten Obstanbau treten immer mehr wichtige Änderungen in der Obstproduktion und – distribution ein. Die Anforderungen steigen auch im Verhältnis zu der Vermehrung von Pflanzen.

In unserem Land hatte man mit dem Änderungsprozess in dem Obstanbau vor 20 Jahren angefangen. Erste Apfelmärgärten wurden in Anlehnung an die holländischen Bäume angelegt. Damals wurden in unserem Lande keine Apfelbaumpflanzen produziert, die den Anforderungen des modernen Apfelmärgartens entsprechen würden. In Zusammenhang damit hat eine Gruppe der polnischen Obstgärtnern mit der Produktion der Obstbäume angefangen, die den Qualitäts- und Sorten-Anforderungen vom modernsten Obstanbau und Obstmarkt angepasst wurden. Der Erfolg ließ nicht lange auf sich warten. Seit ca. 10 Jahren ist die Baumqualität in meisten polnischen Baumschulen auf gleichem Niveau wie die Qualität der holländischen Bäume, welche als die Beste nicht nur in Europa bezeichnet werden. Meist von den Vermehrung-Baumzüchtern gehören dem Polnischen Baumschulenverband an. Das ist der erste solche Obstanbau-Verband in dem Land, der sich vorsätzlich zu der Entwicklung von der Obstbaumproduktion und –distribution beiträgt. Die Leistungen sind bemerkenswert. Die Verbandsmitglieder produzieren die virusfreien Baumpflanzen, vorwiegend auf den Zwergunterlagen und ganz neue attraktive Obstsorten, alle von bester Qualität. Der Verband hat die Lizenzen für viele wertvolle und attraktive Obstsorten angekauft wie z.B.: Apfelbäume – Golden Delicious Reinders, Jonagold Decosta, Elise, Gala Must, Ariwa und Beni Shogun („Heisei Fuji“) Birnbäume – Concorde, David, Hortensia und Isolda, Pflaumenbaum – Elena, Katinka und Jojo. Der Verband, als der Erste, hat die Lizenz für die Produktion von den Unterlagen Gisela 5 und Gisela 6, nun die wertvollsten Kirschenunterlagen in unserem Lande. Die von den Verbandsmitgliedern den Baumzüchtern vorgeschlagenen Neuigkeiten sind: der Ahorn vom Typ

„Fuji“ Beni Shogun und die in Holand ausgewählte Abart Braeburn NAK, die späteren Apfelsorten, ausreifende in unseren Klimabedingungen und die in Polen entdeckte gestreifte Apfelabart Natali Gala.

Der Polnische Baumschulenverband hat einen ausdrücklichen Einfluss auf die Versorgung mit der wertvollen Vermehrung von Pflanzen für polnische Obstzüchter, zugleich auf die Entwicklung von unserem Obstanbau. Schon seit einigen Jahren kann der polnische Obstzüchter in Polen die Baumpflanzen von hoher Qualität erwerben. Keine solche Möglichkeit haben z.B. die deutschen Obstzüchter, im Lande, wo seinerzeit die Obstbau-Vermehrung hochentwickelt war. Die Anzahl von produzierten Bäumen kann den bedeutenden Einfluss des Verbands auf die Entfaltung von unserem Obstbau beweisen.

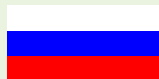
Zum Verband gehören 12% von polnischen Vermehrungs-Obstgärtnern an, die ungefähr 60% von allen Obstbäumen in unserem Land produzieren.

Die Verbandsmitglieder beteiligen sich an verschiedenen internationalen Veranstaltungen. Das hat einen bedeutenden Einfluss auf die Größe und Qualität von der produzierten Bäumen. Der Verein vertritt unsere Vermehrung von Pflanzen in anderen europäischen Ländern.

Unsere Bäume werden auch in andere Länder exportiert, insbesondere in die Länder von Osteuropa.

Hoffentlich tragen die Verbandsmitglieder zur Verbesserung der Baumqualität bei, wodurch das Angebot für unsere Obstzüchter wächst. Ich möchte alle Obstzüchter dazu anregen, sich mit dem Angebot (mit der Baumproduktion) des Verbands bekannt zu machen. Bald kommen schwere Zeiten sowohl für die Obst- als auch für die Baumhersteller. Die Konkurrenz nimmt zu, nicht nur auf dem europäischen Obst- und Baummarkt. In dieser Situation ist die nahe Zusammenarbeit zwischen den Obstgärtnern und den Verbandsmitgliedern erforderlich. Der Polnische Baumschulenverband ist eine wichtige, attraktive und zugleich die größte Organisation solcher Art in Polen. Die Zusammenarbeit beim Einkauf von Obstbäumen ist mit diesem Verband empfehlenswert.

Prof. dr hab. E. Makosz

Древесноплодовые питомники всегда имели большое влияние на развитие современного садоводства. Согласно старых принципов: «бизнес садовода начинается в древесноплодовом питомнике». В мировом садоводстве происходят огромные перемены в производстве и дистрибуции фруктов. Увеличиваются требования по отношению к материалам с питомников.

В нашем государстве процесс перемен в садоводстве начался около 20 лет назад. Тогда начались основываться первые яблочные сады на основании деревьев с Голландии. В этом времени в нашей стране не выращивали дерево яблони, отвечающих требованиям современного яблочного сада. В связи с этим группа польских работников древесноплодовых питомников начала разводить деревья, приспособленные качеством и сортом к потребностям современного садоводства и фруктового рынка. На эффекты не надо было долго ждать. От 10 лет в многих польских питомниках качество деревьев не уступает голландским деревьям, отличающимся самым высоким качеством не только в Европе. Большинство этих садоводов объединилось в Обществе Польских Садоводов. Это первая такая организация в стране, которая организованным методом развивает производство и дистрибуцию деревьев. Её достижения достойные подчёркивания. Члены этого общества предпринялись выращивать деревья свободные от вирусов, в большинстве на карликовой основе, высокого качества и новых интересных сортов. Общество Польских Садоводов купило лицензию многих ценных и интересных сортов, таких как: яблони – Golden Delicious Reinders, Jonagold Decosta, Elise, Gala Must, Ariwa или Beni Shogun («Heisei Fuji»), груши – Concorde, David, Ortensja, и Isolda, сливы – Elena, Katinka и Jojo. Общество первое приобрело лицензию на производство основы Gisela 5 и Gisela 6, теперь самые ценные основы черешни в нашей стране. Новинки, которые предлагают члены Общества Польских Садоводов это клён – сорт „Fuji” Beni Shogun и селекционированные в Голландии Braeburn NAK поздние сорта

яблони, которые созревают и крашиваются в наших климатических условиях, и открытая в Польше полосатая Natali Gala.

Общество Польских Садоводов имеет решающее влияние на обеспечение польских садоводов ценными садоводческими материалами и тем самым на развитие нашего садоводства. Уже несколько лет польский садовод может в стране купить высококачественного деревца. Такой возможности не имеют, например, немецкие садоводы, в стране, в которой когда – то было очень развито садоводство и питомники. Доказательством значительного влияния Общества на развитие нашего садоводства может быть количество производимых деревьев. Общество объединяет 12% польских садоводов, которые выращивают почти 60% всех фруктовых деревьев в нашей стране.

Члены Общества участвуют в разных международных мероприятиях. Это имеет влияние на величину и качество производства деревьев. Эта организация наиболее представляет наши питомники в разных европейских странах. Другой формой представления наших древесноплодовых питомников есть экспорт деревьев, особенно в страны восточной Европы.

Можно надеяться, что садоводы, объединённые в этом Обществе, ещё более улучшат качество деревьев и увеличат оферту для других садоводов, которых поощряю познакомиться с производством деревьев и членами Общества. Наступает трудное время, как для производителей фруктов, так и для производителей деревьев. Растёт конкуренция не только на европейском рынке фруктов и деревьев. В такой ситуации необходимым есть близкое сотрудничество садоводов и работников древесноплодовых питомников. Общество Польских Садоводов есть важной, интересной и самой большой организацией древесноплодовых питомников в Польше, с которой стоит тесно сотрудничать, между иными, при покупке фруктовых деревьев.

Проф. Др. Габ Э. Макош

Stowarzyszenie Polskich Szkótkarzy

Wstęp

Od ponad 15 lat dostarczamy naszym odbiorcom wysokiej jakości materiał szkótkarski do nasadzeń sadów produkcyjnych. Drzewka produkowane przez naszych członków nie odbiegają jakością i zdrowotnością od drzewek produkowanych w najlepszych szkótkach światowych.

Udowodniliśmy niektórym sceptykom, że w Polsce można produkować drzewka owocowe o światowym standardzie i nie stoją na przeszkodzie warunki klimatyczne. Można również w sadach uzyskiwać wysokie plony dobrej jakości owoców.

Staraliśmy się przewidywać tendencje w technice prowadzenia sadu jak i w odmianach.

Możemy z satysfakcją stwierdzić, że w wielu przypadkach nasze przewidywania potwierdziły się. W pierwszym wydaniu naszego katalogu sugerowaliśmy sadownikom zwiększenie ilości sadzonych drzew na jednostce powierzchni (ha) i dzisiaj rzadko spotyka się, aby ktokolwiek sadił sad jabłoniowy poniżej 1500 drzew na ha. Zdecydowały o tym względy ekonomiczne na co zwracaliśmy uwagę.

Wprowadziliśmy do praktyki sadowniczej szereg nowych odmian i sportów, które znalazły szerokie uznanie u sadowników a zwłaszcza konsumentów np.: Ligoł, Gala Must, Golden Delicious, czerwone sporty Delcorfa – Celeste, Embassy, czerwone sporty Idareda – Najdared, Idaredest, czerwone sporty Jonagolda – Decosta, Jonagored, czerwone sporty Szampiona – ARNO, RENO, RENO2.

Rozpowszechniliśmy produkcję drzewek wolnych od wirusów co stało się powszechną praktyką.

Proponujemy zmiany w systemie nasadzeń w kierunku kwater jednodmianowych z zapylaczami odmian ozdobnych. Proponowane zmiany wynikają z przyczyn ekonomicznych.

Odmiany mają swoje specyficzne wymagania, a mianowicie: różną podatność na choroby i szkodniki, różne potrzeby pokarmowe (nawożenie), różne potrzeby wodne, różną podatność na preparaty do chemicznego przeredzania. Wszystkie te czynniki wpływają na koszty produkcji owoców i dostosowanie wymagań do jednej odmiany jest ekonomicznie uzasadnione.

Wprowadzamy do ofert dwie nowe odmiany jabłoni Fuji (Beni Shogun) i Braeburn NAK popularne na świecie w przekonaniu, że będą nimi zainteresowani odbiorcy (konsumenty, handlowcy) i sadownicy. Odmiany te sprawdzane są w Polsce od kilku lat.

Opisując i rekomendując nowe odmiany staramy się mieć wyrobione zdanie na podstawie ich zachowania w polskich warunkach klimatyczno-glebowych, ale nie możemy przewidzieć ich sukcesu na rynku.

Jan Krzewiński

Od 1 maja 2004 r. polscy dostawcy sadowniczego materiału szkółkarskiego uzyskali możliwość jego wytwarzania w dwóch kategoriach. Pierwsza z nich to materiał CAC (Conformitas Agraria Communitatis). Druga kategoria to znany naszym dostawcom materiał kwalifikowany. Rośliny sadownicze mogą być rozmnażane w obu kategoriach jednocześnie, co stwarza dostawcom i nabywcom możliwości wolnego wyboru.

Rozporządzenie MR i RW z dnia 1.02.2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania oraz jakości materiału siewnego (Dz.U. Nr 29 poz.189).

Załącznik nr 9

Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych i winorośli.

B. Jakość elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych	C. Minimalne wymagania dla materiału szkółkarskiego kategorii CAC
I. Elitarny i kwalifikowany materiał szkółkarski powinien spełniać wymagania jakościowe:	I. Materiał szkółkarski kategorii CAC powinien spełniać wymagania jakościowe:
1) pełnej czystości gatunkowej i odmianowej;	1) odpowiedniej czystości gatunkowej i odmianowej;
2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;	2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;
3) być praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych albo chemicznych;	3) być praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych albo chemicznych;
4) być praktycznie wolny od jakichkolwiek wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby obniżyć jego przydatność i jakość;	4) być praktycznie wolny od jakichkolwiek wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby obniżyć jego przydatność i jakość;
5) być przygotowany w postaci jednorodnych partii; w przypadku łączenia partii zachowuje się dane o składzie partii i pochodzeniu poszczególnych składników;	5) być przygotowany w postaci jednorodnych partii; w przypadku łączenia partii zachowuje się dane o składzie partii i pochodzeniu poszczególnych składników;
6) być wolny od organizmów kwarantannowych;	6) być wolny od organizmów kwarantannowych;
7) być praktycznie wolny od patogenów, chorób i organizmów wymienionych w części C dziale II;	7) być praktycznie wolny od patogenów, chorób i organizmów wymienionych w dziale II;
8) być praktycznie wolny od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego.	8) być praktycznie wolny od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego.
	9) sprawdzenia wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego CAC dokonuje wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa podczas kontroli co najmniej raz w danym cyklu produkcji, nie rzadziej niż raz w roku.
II. Elitarny i kwalifikowany materiał szkółkarski powinien spełniać minimalne wymagania jakościowe:	
1. Dla drzewek owocowych:	
1) wysokość powinna wynosić nie mniej niż 80 cm, mierząc od szyjki korzeniowej;	
2) średnica pnia powinna wynosić nie mniej niż 8 mm, mierząc na wysokości 10 cm powyżej miejsca uszlachetniania;	
3) powinny mieć korzeń główny i nie mniej niż 3 korzenie boczne albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.	
* ...	
9. Dostawcy mogą zgodnie z minimalnymi wymaganiami ustalać własne klasy jakości dla materiału szkółkarskiego wprowadzanego do obrotu.	

* punkty ustawy nie dotyczące drzewek (uwaga zespołu redagującego katalog).

Instrukcja wyboru terminu zaopatrywania w drzewka owocowe oraz sposoby postępowania z nimi

- Tradycyjnym i preferowanym terminem zakupu drzewek owocowych jest jesień. W tym okresie dostawcy dysponują pełnym asortymentem wyprodukowanego materiału szkółkarskiego. Wtedy jest najbogatszy wybór gatunków i odmian drzew owocowych. Opóźnianie zakupu do wiosny, może znacznie ograniczyć te możliwości.
- Podczas załadunku i rozładunku pęczki drzewek należy chwycić powyżej miejsca okulizacji a poniżej rozgałęzień, aby uniknąć wykruszania pąków z przewodnika i pędów bocznych.
- W czasie transportu drzewka należy zabezpieczyć przed przesuszeniem.
- Przywiezione ze szkółki drzewka muszą być zabezpieczone przed przesuszeniem bez względu na to, czy będą bezpośrednio sadzone w sadzie czy też przechowywane przez zimę. Przy słonecznej i wietrznej pogodzie nawet kilkugodzinne składowanie drzewek z odkrytym systemem korzeniowym prowadzi do częściowego zaschnięcia i obumarcia drobnych korzeni.
- Właściwe miejsce pod dołownik powinno być usytuowane w zacienionym miejscu, najlepiej od północnej strony budynku lub innej osłony, ale nie przy samym fundamencie. Dołując drzewka ustawia się je w bruzdach prawie pionowo, lekko pochylając w kierunku południowym. Miejsce okulizacji powinno być przykryte ziemią na wysokość, co najmniej 10 cm. W zależności od zwięzłości ziemi, którą obsypuje się drzewka, dobrze jest polewać ją wodą w celu zapewnienia dokładnego wypełnienia przestrzeni wokół korzeni.
- Ustawiając drzewka na dołowniku należy pamiętać, że zewnętrzne rzędy drzewek powinny stanowić gatunki lub odmiany bardziej wytrzymałe na mróz, gdyż one w pierwszej kolejności są narażone na oddziaływanie silnych i mroźnych wiatrów z kierunku wschodniego lub północnego. Zaraz po umieszczeniu drzewek w dołowniku należy wyłożyć wokół niego oraz pomiędzy drzewkami trutki na gryzienie.
- Zakupione drzewka można również przechowywać w chłodni ale nie razem z owocami.
- Drzewka z chłodni sadzone wiosną, powinny być bezpośrednio przed sadzeniem moczone w wodzie ok. 24 godzin.
- Drzewka powinny być sadzone 2-3 cm głębiej niż rosły w szkółce, pamiętając przy tym, aby miejsce okulizacji czy szczepienia zawsze znajdowało się nad powierzchnią gleby. Przed sadzeniem nie należy przycinać korzeni.
- Zalecanym terminem sadzenia drzewek jest jesień, która sprzyja szybszej adaptacji roślin na nowym stanowisku. Drzewka posadzone nawet w listopadzie mają z reguły dostateczną ilość wilgoci i jeszcze przed nadejściem zimy może nastąpić częściowy rozwój systemu korzeniowego. Powoduje to, że drzewka rozpoczynają vegetację już wczesną wiosną. Zaleca się posadzone w jesieni drzewka zabezpieczyć przed mrozem, szczególnie podczas bezśnieżnej zimy poprzez usypanie kopczyków z ziemi lub trocin, zakrywających miejsce szczepienia. Przy wiosennym terminie sadzenia drzewek trzeba pamiętać, że czasami jest on dosyć krótki. Wiosną gleba bardzo szybko obsycha, a w przypadku długotrwałego braku opadów może być niedostatecznie wilgotna i dlatego posadzone drzewka należy obficie podlać.

Odmiany roślin sadowniczych

jabłonie

Geneva Early

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: Quinte x Julyred

WZROST: silny, korona wzniesiona o mocnej konstrukcji, średnio zagęszczona o konarach pokrytych licznymi krótkopędami

ZAPYLACZE: Embassy, Celeste, Delikates, Discovery, James Grieve, Jerseymac, Idared, Najdared, Paulared, Katerine

ODMIANY ZAPYLANE: Embassy

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: 5 dni przed Oliwką Żółtą, wymaga 2-3-krotnego zbioru

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 2-3 tygodnie

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – duża, mączniak – bardzo duża, zaraza ogniowa – duża.

OWOC: średniej wielkości, kulistospłaszczony, zielonkawożółty, w dużej części pokryty czerwonym, rozmytym rumieńcem.

Piros®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Helios x Apollo

WZROST: umiarkowanie silny, po wejściu w okres owocowania słaby, korona raczej luźna, niezbyt zagęszczona, lekko rozłożysta o dość sztywnych konarach z niezbyt licznymi krótkopędami

ZAPYLACZE: Discovery, Golden Delicious, GoldRush, Idared, James Grieve, Jerseymac, Lodel, Pinova, Prima, Summerred, Vista Bella

ODMIANY ZAPYLANE: James Grieve, Pilot

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: początek sierpnia, wymaga 2-3-krotnego zbioru

PRZECHOWYWANIE: chłodnia kilka tygodni

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała, mączniak – mała, zaraza ogniowa – duża, gorzka plamistość – mała.

OWOC: średniej wielkości lub duży, kulistostożkowy, czasami wokół kielicha pojawia się delikatne ordzawienie, skórka

gładka, zielonkawożółta, w dużej części pokryta paskowanym, jaskrawoczerwonym rumieńcem.

Delela®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: czerwony mutant odmiany Celeste

WZROST: średni, korona mocnej konstrukcji o wzniesionych konarach, średnio zagęszczona, łatwa do formowania

ZAPYLACZE: Elstar, Gala, Idared, James Grieve, Lobo, Sunrise

ODMIANY ZAPYLANE: Booskop, Delbard Jubile, Elise, Golden Delicious, Jonagold, Melfree, Sunrise

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: zbiór w połowie sierpnia około 10 dni przed odmianą Celeste

PRZECHOWYWANIE: chłodnia do 2 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała/średnia, mączniak – mała/średnia, choroby kory i drewna – mała.

OWOC: duży, cylindryczny, skórka gładka zielonkawożółta w $\frac{3}{4}$ pokryta rozmytym czerwonym rumieńcem. Miąższ żółty o smaku kwaskowym, jędrny i aromatyczny.

Celeste®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: czerwony mutant odmiany Delbarestivale

WZROST: średni, korona mocnej konstrukcji o wzniesionych konarach, średnio zagęszczona

ZAPYLACZE: Arlet, Discovery, Elstar, Fiesta, Gala, Idared, Najdared, James Grieve, Lodel, Summer-red, Sunrise

ODMIANY ZAPYLANE: Booskop, Delbard Jubile, Delikates, Elise, Geneva Early, Golden Delicious,

Idared, Najdared, Paulared, Jonagold, Melfree, Sunrise

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: druga połowa sierpnia, wymaga 2-3-krotnego zbioru

PRZECHOWYWANIE: chłodnia około 3 miesiące

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała/średnia, mączniak – mała/średnia.

OWOC: duży, cylindryczny, skórka gładka, zielonkawożółta, w dużej części pokryta paskowano-rozmytym, czerwonym rumieńcem.

Ambassy®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Francja

POCHODZENIE: czerwony sport odmiany Delbarestivale

WZROST: średnio silny

ZAPYLACZE: Alkmene, Delikates, Discovery, Elstar, Kelsey, Malus Hoppa, Idared, Ligoł, Najdared, Paulared, Szampion, Geneva Early, odmiana częściowo samopylna

ODMIANY ZAPYLANE: Delikates, Geneva Early, Idared, Idaredest, Najdared, Paulared

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: zbiór w połowie sierpnia

PRZECHOWYWANIE: chłodnia kilka miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnio wytrzymała, kwiaty odporne na przymrozki

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mało podatna na parcha i mączniaka.

OWOC: średni/duży, cylindryczny z rozmytym czerwonym rumieńcem. Smaczny, bardzo słodki, soczysty, bardziej ceniony od innych odmian dojrzewających w podobnym cza-

sie. Owoce zawierają więcej cukru niż inne kłony odmiany Delbarestivale.

Delikates

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: James Grieve x Cortland

WZROST: średni/silny, korona podobna do odmiany James Grieve, o sztywnych konarach obrosniętych licznymi krótkopędami

ZAPYLACZE: Embassy, Bankroft, Celeste, Elstar, Golden Delicious, Idared, Jonamac, Ligol, Najdared, McIntosh, Spartan, Szampion, Wealthy

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Embassy, Geneva Early, Idared, Najdared, Paulared, Szampion

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: koniec sierpnia

PRZECHOWYWANIE: chłódnia 3 miesiące, chłódnia KA 4-5 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – średnia, zaraza ogniowa – nieznana, choroby kory i drewna – średnia.

OWOC: duży, kulisty, lekko spłaszczony, zwężający się w kierunku kielicha, skórka zielonkawożółta, w dużej części pokryta żywoczerwonym, rozmyto-paskowym rumieńcem.

Paulared

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: siewka nieznanego pochodzenia

WZROST: średni/słaby, korona stożkowokulista, niezbyt zagęszczona o nieco zwisających konarach, z małą liczbą krótkopędów

ZAPYLACZE: Embassy, Celeste, Delikates, Discovery, Elstar, Idared, James Grieve, Ligol, Lodel, Najdared, Rubin, Szampion, Red Wealthy

ODMIANY ZAPYLANE: Embassy, Alwa, Gala, Geneva Early, Ligol, Najdared, Honeygold

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: koniec sierpnia/początek września

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 3 miesiące

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – duża, zaraza ogniowa – duża, choroby kory i drewna – średnia.

OWOC: średniej wielkości lub duży, kulisty, lekko spłaszczony, skórka zielona, w dużej części pokryta intensywnym, karminowym rumieńcem.

Lobo

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: siewka z wolnego zapylenia odmiany McIntosh

WZROST: silny, korona duża, kulista, lekko spłaszczona, rozłożysta, zagęszczająca się, o sztywnych, prostych konarach

ZAPYLACZE: Cortland, Florina, Freedom, Gala Must, Golden Delicious, James Grieve, Jonathan, Ligol, Lodel, Macoun, McIntosh, Pilot, Pinova, Red Delicious, Spartan, Szampion, Prof. Sprenger

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Antonówka, Bankroft, Boskoop, Cortland, Elise, Jester, Katja, Koksa Pomarańczowa, Ligol, Lodel, Melba, McIntosh, Spartan, Szampion, Witos

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa września

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 3-4 miesiące, chłodnie KA 4-5 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: bardzo duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – duża, mączniak – mała.

OWOC: duży, kulisty, nieco spłaszczony, skórka gładka, błyszcząca, zielonkawa, pokryta prawie w całości ciemno-

karminowym, rozmytym rumieńcem. Łatwo uszkadza się w transporcie.

Natali Gala®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: czerwony spontaniczny mutant Gali

WZROST: średnio silny, drzewo mocnej konstrukcji o rozłożystej koronie, łatwej do formowania, owocowanie na krótkopędach

ZAPYLACZE: Elise, Ligol, Gloster

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Ariwa, Arlet, Beni Shogun, Braeburn, Delbard Jubile, Elise, Elstar, Enterprise, Fiesta, Florina, Freedom, Gloster, Gol-

den Delicious, Honeygold, Jester, Jonagold, Ligol, Lodel, Lobo, Mutsu, Rubinette

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: kilka dni wcześniej przed odmianą wyjściową

PRZECHOWYWANIE: chłodnia do marca, a KA do maja

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała/średnia, mączniak – mała/średnia, choroby kory i drewna – mała, zaraza ogniowa – mała.

OWOC: średni, kulistostożkowy, skórka gładka pokryta prawie w całości czerwonym rumieńcem o wyraźnych prążkach. Miąższ żółty o smaku słodkim, jędrny i aromatyczny.

Sawa®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: Fantazja x Primula

WZROST: silny/średni, korona stożkowa, raczej wąska o lekko zwisających konarach

ZAPYLACZE: Ligol, Pinova, Waleria

ODMIANY ZAPYLANE: Waleria

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa września

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 3-4 miesiące

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – odporna, mączniak – średnia, zaraza ogniowa – bardzo duża, choroby kory i drewna – średnia.

OWOC: średniej wielkości lub duży, kulistostożkowy, z żebrowaniami przy kielichu, które mogą przechodzić na

owoc, skórka błyszcząca, całkowicie pokryta jaskrawokarminowym, rozmytym rumieńcem.

Gala Must®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Nowa Zelandia

POCHODZENIE: czerwony mutant odmiany Gala

WZROST: średni, korona szerokostojkowa, średnio zagęszczona, o mocnej konstrukcji, łatwa do formowania

ZAPYLACZE: Alwa, Delbard Jubile, Discovery, Elise, Elstar, Fiesta, Gloster, Golden Delicious, Golden Gem, Golden Hornet, Idared, Jester, Koksa Pomarańczowa, Paulared, Szampion

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Ariwa, Arlet, Beni Shogun, Braeburn, Delbard Jubile, Elise, Elstar,

Enterprise, Fiesta, Florina, Freedom, Gloster, Golden Delicious, Honeygold, Jester, Jonagold, Ligol, Lodel, Lobo, Mutsu, Rubinette

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: druga/trzecia dekada września

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 5-6 miesięcy, chłodnia KA 6-7 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – mała, zaraza ogniowa – średnia, choroby kory i drewna – średnia, gorzka zgnilizna jabłek – duża, szara pleśń – duża.

OWOC: średniej wielkości, kulistostojkowy, niekiedy w części przykielichowej nieco szerszy, skórka gładka, lekko błysz-

cząca, zielonkawożółta, cały owoc pokryty bardzo atrakcyjnym, rozmytym rumieńcem.

Szampion Arno®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: mutant odmiany Szampion

WZROST: średni/silny, po wejściu w okres owocowania słaby. Korona stożkowa o luźnym zagęszczeniu. Tworzy sztywne konary pokryte dużą ilością krótkopędów

ZAPYLACZE: Alwa, Delikates, Discovery, Elstar, Evereste, Gloster, Golden Delicious, Idared, Lobo, Ligol, Spartan

ODMIANY ZAPYLANE: dobry zapylacz dla większości odmian jabłoni

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: w drugiej połowie września, kilka dni przed odmianą podstawową

PRZECHOWYWANIE: chłodnia do lutego, a w KA do maja

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mało podatna na parcha i mączniaka, średnio wrażliwa na choroby kory i drewna.

OWOC: średni do dużego kulistostożkowaty z delikatnym żebrowaniem. Skórka mniej sucha niż u odmiany podstawowej, pokryta lekko woskowym nalotem z wyraźnymi przechlinkami. Na kilkanaście dni przed dojrzałością zbiorczą

prawie cała powierzchnia owocu pokrywa się czerwonym rozmytym marmurkowym rumieńcem. Miąższ jest soczysty z dobrą proporcją cukrów do kwasów co sprawia że jest bardzo smaczny.

Szampion Reno2®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: mutant odmiany Szampion

WZROST: średnio silny, po wejściu w okres owocowania słaby. Korona stożkowa o luźnym zagęszczeniu. Tworzy sztywne konary pokryte dużą ilością krótkopędów

ZAPYLACZE: Alwa, Delikates, Discovery, Elstar, Evereste, Gloster, Golden Delicious, Idared, James Grieve, Lobo, Ligol, Spartan

ODMIANY ZAPYLANE: dobry zapylacz dla większości odmian jabłoni

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: zbiera się w drugiej połowie września, kilka dni przed odmianą podstawową

PRZECHOWYWANIE: chłódnia do lutego, a w KA do maja

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mało podatna na parcha i mączniaka, średnio wrażliwa na choroby kory i drewna.

OWOC: średni do dużego kulistostojkowaty z delikatnym żebrowaniem. Skórka mniej sucha niż u odmiany podstawowej, pokryta lekko woskowym nalotem z wyraźnymi przedchlorin-

kami. Przed dojrzałością zbiorczą prawie cała powierzchnia owocu pokrywa się czerwonym rozmytym marmurkowym rumieńcem. Miąższ jest soczysty, bardzo smaczny.

Elstar

MIEJSCE WYHODOWANIA: Holandia

POCHODZENIE: Golden Delicious x Ingrid Marie

WZROST: średnio silny i silny, korona kulista, rozłożysta i mocno zagęszczona

ZAPYLACZE: Braeburn, Delikates, Elise, Freedom, Florina, Gala, Gala Must, Golden Delicious, Granny Smith, James Grieve, Koksa Pomarańczowa, Ozark Gold, Spartan

ODMIANY ZAPYLANE: Embassy, Arlet, Braeburn, Celeste, Delbarestivale, Elise, Fiesta, Gala, Gala

Must, Gloster, Golden Delicious, Jonagoldy, Ligol, Lodel, Ozark Gold, Pilot, Pinova, Szampion

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: od połowy do końca września

PRZECHOWYWANIE: chłodnia do lutego, chłodnia KA do kwietnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia do dużej, mączniak – mała, zaraza ogniowa – średnia, gorzka plamistość podskórna – duża, choroby kory i drewna – średnia do dużej.

OWOC: średniej wielkości, kulisty, wyrównany, regularny. Skórka szorstka, średnio gruba, zielonożółta, pokryta czerwono-pomarańczowym, rozmyto-paskowanym rumieńcem, z wyraźniejszymi smużkami. Przechlinki małe, szarobrązo-

we. Szypułka średniej długości, dość gruba. Miąższ żółtawy, kruchy, średnioziarnisty, soczysty, korzenno-winny, bardzo smaczny.

Jonagold Arno®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: czerwony mutant odmiany Jonagold

WZROST: średnio silny, drzewo mocnej konstrukcji o rozłożystej średnio zagęszczonej koronie, łatwej do formowania. Owocowanie na krótkopędach

ZAPYLACZE: Elstar, Evereste, Gala, Idared, Ligol, Szampion, Gloster, Ligol

ODMIANY ZAPYLANE: brak, triploid

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: 10-14 dni przed odmianą Jonagold

PRZECHOWYWANIE: odmiana zimowa przy zachowaniu precyzyjnego terminu zbioru można owoce przechowywać w chłodni do marca, a w KA do maj-czerwiec

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała/średnia, mączniak mała/średnia, choroby kory i drewna – mała, zaraza ogniowa – mała.

OWOC: duży lub bardzo duży, kulistostozkowaty, Skórka gładka pokryta prawie w całości rozmytym czerwonym ru-

mieniem. Miąższ żółty o smaku kwaskowo-słodkim, jędrny i aromatyczny.

Jonagold Decosta®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Belgia

POCHODZENIE: ciemnoczerwony mutant odmiany Jonagold

WZROST: silny, korona duża, rozłożysta, średnio zagęszczona

ZAPYLACZE: Arlet, Cortland, Delbard Jubile, Delcorf, Discovery, Elise, Elstar, Evereste, Fiesta, Fire-side, Gala, Golden Hornet, Idared, James Grieve, Jonathan, Katja, McIntosh, Pinova, Rubin, Spartan, Sunrise, Szampion

ODMIANY ZAPYLANE: brak – triploid

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: wrzesień/październik

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 5-6 miesięcy, chłodnia KA 6-8 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – średnia, zaraza ogniowa – średnia, choroby kory i drewna – mała/średnia, gorzka plamistość podskórna – duża, gorzka zgnilizna jabłek – średnia.

OWOC: duży lub bardzo duży, kulistostozkowaty, skórka gładka, błyszcząca pokryta w dużej części rozmytym, karminowoczerwonym rumieńcem.

Rubinstar®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: ciemnoczerwony mutant odmiany Jonagold

WZROST: silny, korona duża, rozłożysta, średnio zagęszczona

ZAPYLACZE: Arlet, Cortland, Delbard Jubile, Delcorf, Discovery, Elise, Elstar, Evereste, Fiesta, Fire-side, Gala, Gloster, Golden Hornet, Idared, James Grieve, Jonathan, Katja, Ligol, McIntosh, Melrose, Pinova, Rubin, Spartan, Sunrise, Szampion

ODMIANY ZAPYLANE: brak – triploid

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: wrzesień/październik

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 5-6 miesięcy, chłodnia KA 6-8 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – średnia, zaraza ogniowa – średnia, choroby kory i drewna – mała/średnia, gorzka plamistość podskórna – duża, gorzka zgnilizna jabłek – średnia.

OWOC: duży lub bardzo duży, kulistostokowaty, skórka gładka, błyszcząca, prawie w całości pokryta jednolitym, czerwono-karminowym rumieńcem.

Jonagored Supra®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Belgia

POCHODZENIE: mutant odmiany Jonagored

WZROST: silny, korona duża, rozłożysta, średnio zagęszczona

ZAPYLACZE: Arlet, Cortland, Delbard Jubile, Delcorf, Discovery, Elise, Elstar, Evereste, Fiesta, Fire-side, Gala, Golden Hornet, Idared, James Grieve, Jonathan, Katja, Ligol, McIntosh, Pinova, Rubin, Spartan, Sunrise, Szampion

ODMIANY ZAPYLANE: brak – triploid

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: wrzesień/październik

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 5-6 miesięcy, chłodnia KA 6-8 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – średnia, zaraza ogniowa – średnia, choroby kory i drewna – mała/średnia, gorzka plamistość podskórna – duża, gorzka zgnilizna jabłek – średnia.

OWOC: duży lub bardzo duży, kulistostożkowaty, szeroki u podstawy i lekko zwężający się przy kielichu, skórka gładka,

błyszcząca, z dużym, ciemnym, karminowobrązowym rumieńcem, na tle którego widoczne są ciemniejsze smużki.

Elise®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Holandia

POCHODZENIE: Septer x Koksa Pomarańczowa

WZROST: średni/słaby, korona rozłożysta, niezbyt szeroka, o konarach tworzących szerokie kąty z przewodnikiem, ze skłonnością do zwisania

ZAPYLACZE: Alwa, Beni Shogun, Delcroft, Discovery, Elstar, Fiesta, Gala, Gloster, Golden Delicious, Idared, James Grieve, Koksa Pomarańczowa, Prof. Spinger, Szampion

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Braeburn, Discovery, Elstar, Gala, Golden Delicious, Jonagold, Koksa Pomarańczowa, Ligol, Pinova, Santana

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: wrzesień/październik

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 6-7 miesięcy, chłodnia KA 7-8 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – bardzo mała, mączniak – mała, zaraza ogniowa – duża, choroby kory i drewna – duża, gorzka plamistość podskórna – duża.

OWOC: średniej wielkości, kulistostożkowaty, lekko żebrowany, zwężający się nieco w kierunku kielicha, skórka błysz-

cząca, nieco szorstka, całkowicie pokryta rozmytym, ciemnoczerwonym rumieńcem, z odcieniem brązowym.

Beni Shogun®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Japonia

POCHODZENIE: mutant japońskiej odmiany „Yataka”, która jest mutacją Fuji-standard

WZROST: średnio silny, korona średnio rozkrzewiająca się

ZAPYLACZE: Golden Delicious, RubINETTE

ODMIANY ZAPYLANE: Golden, Jonagold

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: wrzesień/październik

PRZECHOWYWANIE: chłodnia: 6-7 miesięcy, chłodnia ULO/KA: 9-10 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mączniak i parch – średnia.

OWOC: duży od 75–80 mm, kształt kulisty z małym gniazdem nasiennym, skórka gładka, matowa o barwie pomarańczowo-czerwonej do rozmyto-czerwonej. Miąższ soczysty, jędrny o bardzo przyjemnym egzotycznym aromacie podobnym

do ananasa. Po wyjęciu z chłodni bardzo długo zachowuje dobrą jakość handlową. W czasie zbiorów może występować szklistość miąższu, która zanika po dwóch tygodniach w chłodni.

Ligol®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: Linda x Golden Delicious

WZROST: średni, korona o mocnej konstrukcji, średnio zagęszczona, konary lekko zwisające, tworzą szerokie kąty z przewodnikiem, nadaje się do formowania koron wrzecionowych

ZAPYLACZE: Delbard Jubile, Elise, Elstar, Enterprise, Evereste, Gala, Gloster, GoldRush, Golden Delicious, Idared, Jester, Lobo, Lodel, Paulared, Pilot, Pinova, Rubin, Szampion, Witos

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Early Freegold, Idared, Lodel, Paulared

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: wrzesień/październik

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 5-6 miesięcy, chłodnia KA 6-7 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała/średnia, mączniak – mała, zaraza ogniowa – średnia, choroby kory i drewna – mała, gorzka plamistość podskórna – duża, gorzka zgnilizna jabłek – duża.

OWOC: duży lub bardzo duży, kulistostożkowaty, z wyraźnym żebrowaniem przy kielichu, skórka gładka i błyszcząca,

a od strony nasłonecznionej całkowicie pokryta rozmytym, czerwono-karminowym rumieńcem.

Ariwa®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Szwajcaria

POCHODZENIE: Golden Delicious x A849-5

WZROST: średni, korona stożkowa o konarach z licznymi krótkopędami

ZAPYLACZE: Angold, Gala Must, Golden Delicious, Prof. Sprenger, Rewena

ODMIANY ZAPYLANE: nieznane

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: październik

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 4-5 miesięcy, chłodnia KA 5-6 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch, mączniak – odporna, zaraza ogniowa – nieznana, gorzka plamistość podskórna – mała/średnia.

OWOC: średniej wielkości, kulistostożkowaty, z delikatnym karbowaniem wokół kielicha, skórka gładka, zielonożółta,

lekko błyszcząca, w dużej części pokryta pomarańczowo-czerwonym, marmurkowo-paskowym rumieńcem.

Pinova®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Clivia x Golden Delicious

WZROST: średni, korona piramidalna o mocnej konstrukcji, średnio zagęszczona, z licznymi krótkopędami

ZAPYLACZE: Elise, Elstar, Enterprise, Gloster, Gala Must, Golden Delicious, GoldRush, James Grieve, Lodel, Melrose, Pilot

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Elstar, Idared, Jonagold, Ligol, Lobo, Lodel, Pilot, Piros

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: pierwsza połowa października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 6 miesięcy, chłodnia KA 7 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała, mączniak – mała, zaraza ogniowa – duża, choroby kory i drewna – mała, gorzka plamistość podskórna – mała, gorzka zgnilizna jabłek – duża.

OWOC: średniej wielkości lub duży, kulistostożkowaty, lekko zwężający się przy kielichu, skórka gładka, sucha, żółtozie-

lonkawa, z pomarańczowoczerwonym, rozmyto-paskowanym rumieńcem pokrywającym do 70% powierzchni owocu.

Gloster

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Glockenapfel x Richared Red Delicious

WZROST: silny, korona stożkowa o konarach tworzących ostre kąty z przewodnikiem, z tendencją do ogoławania

ZAPYLACZE: Alwa, Elstar, Gala, Golden Delicious, Lodel, Melrose, Pilot, Prof. Springer, Red Delicious, Szampion

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Arlet, Braeburn, Delbard Jubile, Elise, Elstar, Fiesta, Florina, Gala, Gol-

den Delicious, Ligol, Lodel, Mutsu, Pinova, Rubi-
nette, Jonagoldy

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: pierwsza połowa października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 5-6 miesięcy, chłodnia KA 6-7 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – mała, zaraza ogniowa – bardzo duża, szara pleśń – duża, rak drzew owocowych – średnia.

OWOC: duży, stożkowaty z wyraźnym karbowaniem przy kielichu, przechodzącym na owoc, skórka zielona, gładka, lekko

błyszcząca, niekiedy z delikatnym sinawym nalotem, w dużej części pokryta karminowym, rozmytym rumieńcem.

Idaredest®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: czerwony mutant odmiany Idared

WZROST: słaby, korona kulista, gęsta z lekko zwi-
sającymi konarami z licznymi krótkopędami

ZAPYLACZE: Bohemia, Braeburn, Cortland, Elstar,
Golden Delicious, Gloster, James Grieve, Pinova,
Rubin, Sunrise, Szampion

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Arlet, Cortland, Del-
bard Jubile, Delcorf, Elise, Gala, Golden Delicious,

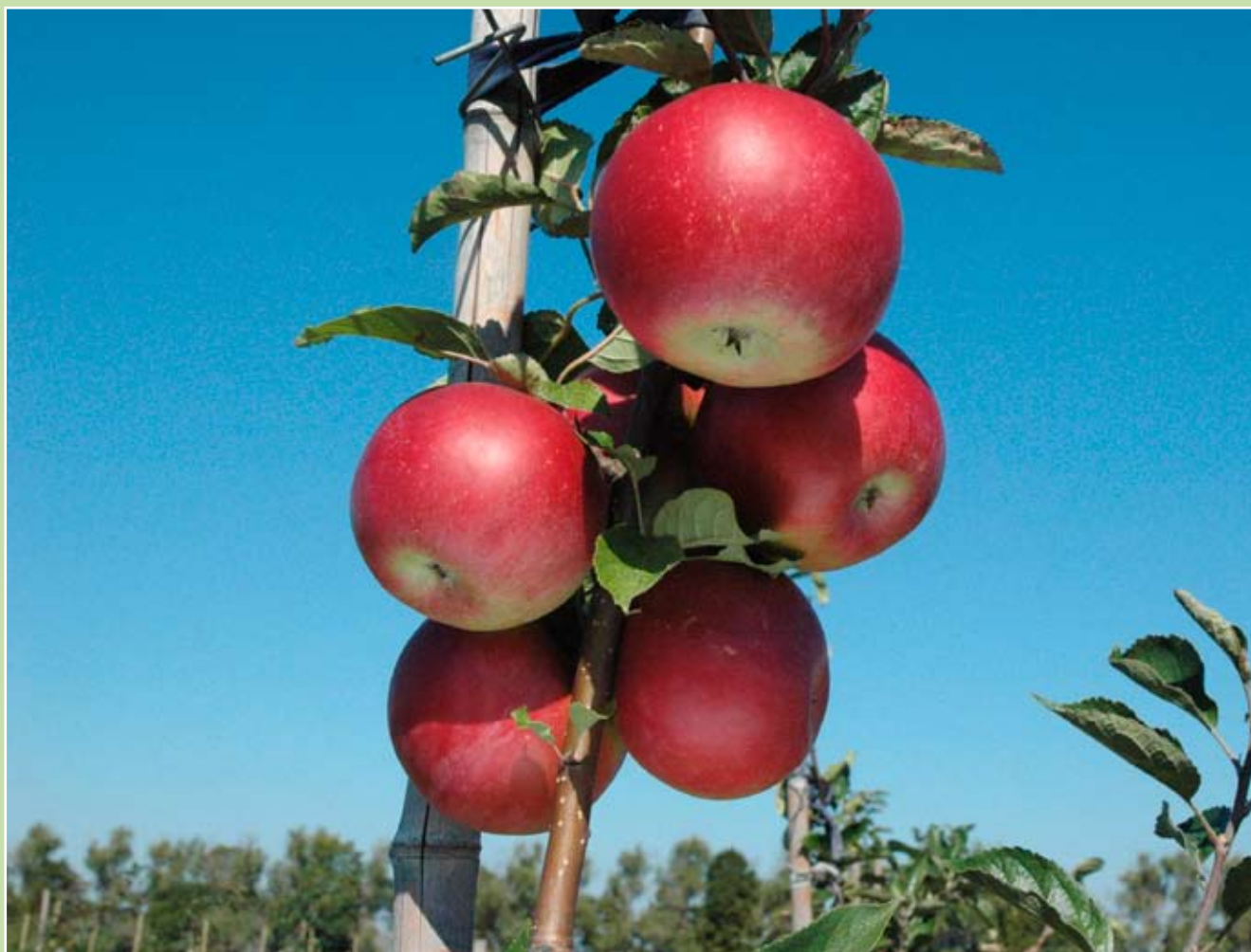
Jonagold, Katja, Ligoł, Lodel, Pilot, Pinova, Piros,
Szampion, Summerred, Sunrise

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: początek
października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 6-7 miesięcy, chłod-
nia KA 6-8 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia, dobrze re-
generuje uszkodzenia mrozowe

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia,
mączniak – średnia, zaraza ogniowa – duża.

OWOC: duży, bardziej spłaszczony od odmiany wyjściowej, skórka bardzo błyszcząca zielonożółta, pokryta bardziej inten-
sywnym rumieńcem od odmiany standardowej.

Alwa

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: siewka z wolnego zapylania odmiany Macoun

WZROST: silny, korona rozłożysta, luźna o sztywnych konarach, z niewielką liczbą krótkopędów, konary odchodzą do przewodnika pod dość szerokimi kątami i łatwo dają się odginać

ZAPYLACZE: Braeburn, Cortland, Delikates, Elise, Empire, Gala, Gloster, Golden Delicious, Idared, Jester, Ligol, Lobo, Lodel, Pinova, Prof. Sprenger, Rubin, Szampion, Witos

ODMIANY ZAPYLANE: Braeburn, Elise, Gala Must, Gloster, Golden Delicious, Mutsu, Lodel, Szampion

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 4-5 miesięcy, chłodnia KA 7 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: bardzo duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – mała, zaraza ogniowa – mała, choroby kory i drewna – bardzo mała.

OWOC: średniej wielkości, kulisty, lekko spłaszczony z 5 wyraźnymi żebrami przy kielichu, które często przechodzą na owoc, skórka gładka i błyszcząca o zielonkaowożółtej

barwie zasadniczej, znaczną powierzchnię pokrywa karmionowoczerwony, rozmyty rumieniec.

Najdared®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: czerwony mutant odmiany Idared

WZROST: średni/słaby, korona kulista, gęsta z lekko zwisającymi konarami z licznymi krótkopędami

ZAPYLACZE: Embassy, Celeste, Cortland, Delikates, Elstar, Evereste, Golden Delicious, James Grieve, Jerseymac, Jonathan, Katerine, Ligoł, Lodel, McIntosh, Paulared, Pilot, Pinova, Priam, Resi, Rubin, Szampion

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Arlet, Cortland, Delbard Jubile, Delcorf, Elise, Gala, Golden Delicious, Jonagold, Katja, Ligoł, Lodel, Pilot, Pinova, Piros, Summerred, Sunrise

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: początek października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 6-7 miesięcy, chłodnia KA 6-8 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – duża, zaraza ogniowa – średnia, choroby kory i drewna – bardzo mała.

OWOC: średniej wielkości lub duży, kulisty, nieco spłaszczony od strony kielicha i szypułki, skórka bardzo błyszcząca, zielonożółtawa, pokryta prawie w całości intensywnym,

malinowym, rozmytym rumieńcem, który pojawia się bardzo wcześnie (początek września).

Mutsu NK®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: mutant odmiany Mutsu

WZROST: silny, korona duża, rozłożysta, średnio zagęszczona, o lekko zwisających konarach

ZAPYLACZE: Alwa, Braeburn, Gala, Gloster, Golden Delicious, Evereste, James Grieve, Lodel, Melrose, Red Delicious, Szampion, Prof. Sprenger

ODMIANY ZAPYLANE: brak – triploid

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 4-5 miesięcy, chłodnia KA 5-6 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała/średnia, mączniak – mała/średnia, zaraza ogniowa – mała.

OWOC: bardzo duży, kulisty lub kulistostożkowy, z delikatnym żebrowaniem przy kielichu, które może przechodzić na owoc. Skórka gładka, zielonożółtawa, czasami

z delikatnym rumieńcem od strony nasłonecznionej. Owoco odporne na wysuszenie.

Idared

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: Jonathan x Wagener

WZROST: średni/silny, korona kulista, gęsta z lekko zwisającymi konarami z licznymi krótkopędami

ZAPYLACZE: Embassy, Celeste, Cortland, Delikates, Elstar, Evereste, Golden Delicious, James Grieve, Jerseymac, Jonathan, Ligol, Lodel, McIntosh, Pilot, Pinova, Priam, Red Delicious, Resi, Rubin, Szampion

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Embassy, Arlet, Celeste, Cortland, Delbard Jubile, Delcorf, Delikates, Elise, Gala, Golden Delicious, Jonagold, Katja, Ligol, Lodel, Pilot, Pinova, Piros, Szampion, Summerred, Sunrise

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 6-7 miesięcy, chłodnia KA 6-8 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, mączniak – duża, zaraza ogniowa – średnia.

OWOC: średniej wielkości, kulisty, nieco spłaszczony od strony kielicha i szypułki, skórka bardzo błyszcząca, zielono-

żółtawa, pokryta jasnoczerwonym, rozmytym rumieńcem, niekiedy z ciemniejszymi smużkami.

Golden Delicious Reinders®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Holandia

POCHODZENIE: mutant odmiany Golden Delicious

WZROST: silny/średni, korona wzniesiona, kulista, średnio zagęszczona, z dużą liczbą krótkopędów

ZAPYLACZE: Alwa, Delbard Jubile, Delcorf, Elise, Elstar, Fiesta, Florina, Gala Must, Gloster, Idared, Jersey mac, Jonathan, Katja, Koksa Pomarańczowa, Pilot, Summerred, Wealthy

ODMIANY ZAPYLANE: Alwa, Arlet, Delbard Jubile, Delikates, Elise, Elstar, Enterprise, Fiesta, Florina,

Gala, Gloster, GoldRush, Honeygold, Idared, Katja, Ligol, Mutsu, Pilot, Pinova, Piros, Rubin, Rubinette, Szampion, Santana

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 6 miesięcy, chłodnia KA 6-7 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – duża, mączniak – średnia, zaraza ogniowa – mała, gorzka zgnilizna jabłek – bardzo duża.

OWOC: średniej wielkości, kulistostożkowaty, lekko żebrwany, głównie w części przykielichowej, skórka sucha, lekko

błyszcząca, zielonkawożółta, bez ordzawień, czasami od strony nasłonecznionej z delikatnym łososiowym rumieńcem.

Golden Dream®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: mutant odmiany Golden Delicious.

WZROST: średnio silny, korona wzniesiona, rozłożysta, owocuje na krótkopędach i długopędach

ZAPYLACZE: Embassy, Gala, Gloster, Golden Hornet, Elstar, Evereste, Idared, Pinova

ODMIANY ZAPYLANE: Braeburn, Delikates, Elise, Elstar, Gala, Gloster, Idared, Ligol, Mutsu, Pinova, Piros, Szampion

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 4-5 miesięcy, a w KA 6-7 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała/średnia, mączniak – mała/średnia, zaraza ogniowa – średnia.

OWOC: średniej wielkości do dużego, kulistostożkowaty, barwy żółtej.

Braeburn NAK

MIEJSCE WYHODOWANIA: Nowa Zelandia

POCHODZENIE: prawdopodobnie siewka z wolnego zapylenia Lady Hamilton

WZROST: średni, korona rozłożysta z szerokimi kątami łatwa do formowania. Bardzo wcześnie wchodzi w okres owocowania, plonuje obficie i regularnie. Zalecane podkładki karłowe

ZAPYLACZE: Alwa, Elise, Elstar, Gala Must, Gloster, Pinova, Golden Delicious, Gala, Prof. Springer, częściowo samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: wszystkie odmiany późnokwitnące

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: koniec października

PRZECHOWYWANIE: chłódnia 6-7 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała, mączniak – średnia, zaraza ogniowa – duża.

OWOC: jajowaty, dosyć zróżnicowany pod względem wielkości i kształtu z wyraźnym żebrówaniem przy kielichu. Skórka zielonkawożółta, lśniąca pokryta purpurowymi cętkami widocznymi na tle ciemnoczerwonego rumieńca pokrywa-

jącego prawie 3/4 powierzchni. Miąższ jasnokremowy, bardzo jędrny, kruchy, soczysty o słodkawym smaku. Owoce po wyjęciu z chłodzi bardzo długo zachowują dobrą jakość handlową.

Breburn Red®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: spontaniczny mutant odmiany Braeburn

WZROST: średni do silnego, posiada rozłożystą koronę z szerokimi kątami łatwą do formowania

ZAPYLACZE: odmiana częściowo samopłodna, Pinova, Elstar, Celeste, Golden Delicious, Gala

ODMIANY ZAPYLANE: wszystkie odmiany późnokwitnące.

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: koniec października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia do końca kwietnia, a chłodnia KA do czerwca/lipca

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – mała, mączniak – średnia, choroby kory i drewna – średnia.

OWOC: kształtu jajowatego z wyraźnym żebrowaniem u nasady kielicha. Skórka owocu zielonkawożółta, lśniąca w 80% pokryta ciemnoczerwonym rumieńcem z wyraźnymi cętka-

mi. Miąższ jasnokremowy, bardzo jędrny, kruchy o słodkim smaku. Owoce po wyjęciu z chłodni bardzo długo zachowują dobrą jakość handlową.

P.22

Pochodzenie Polska, Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach

M.9 x Antonówka

Podatność na choroby i szkodniki mało podatna na mączniaka, parcha i zgniliznę pierścieniową podstawy pnia.

Wytrzymałość na mróz odporna na mróz.

Charakterystyka podkładka z grupy karłowych o sile wzrostu zbliżonej do M.27 System korzeniowy silniejszy od M.27 i bardziej odporna na suszę. Wpływa na bardzo wczesne wchodzenie w okres owocowania i obfite zawiązywanie pąków kwiatowych. Rekomendowana dla odmian: Alwa, Boskoop, Gloster, Mutsu. W Polsce stosowane dwa typy selekcyjne P.22 J linia polska i P.22 S linia holenderska.

P.22 J forma juwenilna wybrana w Polsce z roślin wolnych od wirusów a rośliny mateczne rozmnożono metodą kultur tkankowych. Podkładki w mateczniku mają więcej rozgałęzień bocznych i dobrze ukorzeniają się. Drzewa na tej podkładce równie wczesnie wchodzą w okres owocowania. W mateczniku ukorzenia się lepiej od M.9. Różni się od P.22 S wielkością liści (liść mniejszy) i zdolnością ukorzenia.

P.22 S klon po odwirusowaniu wyselekcjonowany w Holandii. Do Polski sprowadzony w roku 1994. W mateczniku tworzy sztywniejsze i grubsze pędy, gorzej ukorzenia się od poprzedniego typu. Zdolność ukorzenia zbliżona do M.9. Posiada większe liście.

M.9

Pochodzenie Anglia, East Malling
przypadkowa siewka

Podatność na choroby i szkodniki średnio podatna na mączniaka i parcha, dość wrażliwa na zarazę ogniową, mało podatna na zgniliznę pierścieniową podstawy pnia, wrażliwa na bawetnicę korówkę.

Wytrzymałość na mróz wrażliwa na mróz.

Charakterystyka jest to podkładka szeroko stosowana na świecie zwłaszcza w Europie Zachodniej. Korzystnie wpływa na owocowanie i wybarwienie owoców. Jest wrażliwa na suszę. Na świecie wyselekcjonowano kilkanaście klonów różniących się między sobą kilkoma cechami. Mogą wystąpić niewielkie różnice w plonowaniu drzew, ale są to zazwyczaj różnice mało istotne. Wykazuje przydatność dla wielu odmian jabłoni. W Polsce znalazły zastosowanie dwa typy: T.337 pochodzący z Holandii charakteryzujący się mniejszą siłą wzrostu od oryginału, nadający się na gleby o uregulowanych stosunkach wodnych, i RN.29 pochodzący z Belgii, łatwiejszy w rozmnażaniu, o nieco silniejszym wzroście i silniejszym systemie korzeniowym.

Podkładki stosowane w produkcji drzewek jabłoni

Przydatność podkładek dla niektórych odmian jabłoni

(wg J. Krzewiński)

Odmiana	Podkładki na rodzaj gleby		Podkładki niewskazane
	Gleby lekkie	Gleby żyzne	
GENEVA EARLY	P 60, M 26	M 9, P 22	
AMBASSY, CELESTE	P 60, M 26	M 9	
DELIKATES	M 26, P 14, P 60	M 9	P 22 P 59
PAULARED	M 26, P 60	M 9	
LOBO	M 26, P 60	M 9, P 22	
GALA i sporty	M 26	P 2, M 9	
ELSTAR i sporty	P 60	P 22, M 9	M 26 P 14
CORTLAND	P 2, M 26, P 60	M 9, P 2, P 16, P 22, P 59	
SZAMPION i sporty	M 26, MM 106, M 7, P 14	M 9	
JONAGOLD i sporty	P 60, M 26	M 9	
GOLDEN DELICIOUS	M 26, P 60	M 9, P 22	
LIGOL	M 26, P 60	M 9	P 22
GLOSTER	P 2, P 60	P 22, M 9	M 26, P 14
MUTSU	P 60	P 22, M 9	M 26, P 14
BOSKOOP	P 60	P 22	M 26, P 14
IDARED	M 26, M 7, MM 106, P 60	M 9	P 22, P 59, P 16

M.9 T.337

Pochodzenie Holandia, podklon podkładki M.9, zaliczany do grupy pośredniej między formami juvenilnymi i senilnymi

Podatność na choroby i szkodniki podobna do M.9.

Wytrzymałość na mróz podobna do M.9.

Charakterystyka podkładka karłowa o współczynniku rozmnażania nieco lepszym niż u M.9. Nie ma skłonności do tworzenia brodawek, dlatego nadaje się do produkcji drzewek z wysoką okulizacją. Pozostałe cechy takie jak u M.9.

P.60

Pochodzenie Polska, Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach.

A.2 x B.9

Podatność na choroby i szkodniki średnio podatna na parcha i podatna na mączniaka, średnio podatna na zgniliznę pierścieniową podstawy pnia. Lubiana jest przez myszy i zające.

Wytrzymałość na mróz duża w przypadku ciągłej zimy. Okresowe ocieplenia w okresie zimowym obniżają jej mrozoodporność.

Charakterystyka podkładka o wroście nieco silniejszym od M.9 i słabszym od M.26. Wcześniej zaczyna i kończy wegetację, owoce na niej trzeba kilka dni wcześniej zbierać. Może rosnąć na glebach piaszczystych, nie lubi gleb zwężłych i podmokłych.

M.26

<i>Pochodzenie</i>	Anglia, East Malling M.16 x M.9
<i>Podatność na choroby</i>	mało podatna na parcha i mączniaka, średnio podatna na pierścieniową zgniliznę podstawy pnia, mało podatna na guzowatość korzeni, podatna na bawełnicę korówkę, dość wrażliwa na zarazę ogniową
<i>Wytrzymałość na mróz</i>	odporna na mróz
<i>Charakterystyka</i>	w mateczniku rozmnaża się dość dobrze. Późno zaczyna i kończy okres wegetacji, owoce na niej dojrzewają o kilka dni później niż na innych podkładkach. Nie powinno się jej stosować do odmian późno-kończących okres wegetacji np. Elstar i jego klony.

P.14

<i>Pochodzenie</i>	Polska, Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach siewka z wolnego zapylenia M.9
<i>Podatność na choroby</i>	dość podatna na zgniliznę pierścieniową podstawy pnia, podatna na mączniaka jabłoni, bardzo podatna na guzowatość korzeni.
<i>Wytrzymałość na mróz</i>	odporna na mróz
<i>Charakterystyka</i>	podkładka z grupy półkarłowców, nie lubi gleb wilgotnych, odporna na suszę. Drzewa na tej podkładce w początkowym okresie rosną silniej niż na M.26. Po wejściu w okres owocowania wzrost słabnie i dla niektórych odmian jest nieco słabszy, dla innych silniejszy niż na M.26.

M.7

<i>Pochodzenie</i>	Anglia, East Malling siewka nieznanego pochodzenia
<i>Podatność na choroby</i>	mało podatna na zgniliznę pierścieniową podstawy pnia
<i>Wytrzymałość na mróz</i>	średnio odporna na mróz
<i>Charakterystyka</i>	podkładka o małych wymaganiach glebowych. Drzewa na niej mogą rosnąć na glebach wilgotnych jak i piaszczystych. Zastosowanie do odmian słaborosnących.

MM.106

<i>Pochodzenie</i>	Anglia, East Malling. (Northern Spy x M 1)
<i>Podatność na choroby</i>	podatna na zgniliznę pierścieniową podstawy pnia.
<i>Wytrzymałość na mróz</i>	średnio odporna na mróz
<i>Charakterystyka</i>	podkładka może mieć zastosowanie na glebach piaszczystych, nie nadaje się na gleby wilgotne. Zastosowanie do odmian słaborosnących.

Zapylacze

Wykaz zapylaczy dla omawianych odmian ja

Odmiany	Zapylacze										
	Alwa	Ambassy®	Ariwa®	Beni Shogun®	Braeburn	Celeste®	Delikates	Elise®	Elstar	Gala Must®	Geneva Early
Alwa	X			X	X			X		X	
Ambassy®		X					X				X
Ariwa®			X							X	
Beni Shogun®	X			X						X	
Braeburn	X			X	X			X	X?	X	
Breburn Red®	X			X	X			X		X	
Celeste®						X					
Delela®						X			X		
Delikates		X				X	X		X		
Elise®	X			X				X	X	X	
Elstar®		X?			X?	X?		X		X	
Gala Must®	X							X	X		
Geneva Early		X				X	X				X
Gloster	X								X?	X	
Golden Dream®	X							X	X	X	
Gold. D. Reinders®	X							X	X	X	
Idared		X				X	X		X		
Idaredest®		X				X	X		X		
Jonagold Arno®		X?				X?		X?	X	X?	
Jonagold Decosta®		X?				X?		X?	X	X?	
Jonagored Supra®		X?				X?		X?	X	X?	
Ligol®		X?				X?		X?	X	X?	
Lobo										X	
Mutsu NK®	X			X	X					X	
Najdared®		X				X	X		X		
Natali Gala®								X			
Paulared		X				X	X		X		
Pinova®								X?	X?	X	
Piros®											
Rubinstar®		X?				X?		X?	X	X?	
Sawa®											
Szampion Arno®/Reno2®	X?	X?				X?	X		X		

UWAGA! Dobór właściwego zapylacza uzależniony jest od stanowiska, warunków glebowych i klimatycznych

X – dobry zapylacz x? – zapylacz ale nie zawsze zgodne terminy kwitnienia – zły zapylacz

* – Golden Hornet to dobry zapylacz ale może przemiennie kwitnąć

błoni

Zapylacze												Jabłonie ozdobne				
Gloster	Golden Delicious	Idared	Jonagold i klonny	Ligol®	Lobo	Mutsu	Najdared®	Paulared	Pinova®	Rubinstar®	Szampion	Evereste	Golden Hornet*	Katerine	Prof. Sprenger	
X	X	X?		X?	X		X?		X		X	X?	X?		X	
		X					X	X						X		
	X											X?			X	
X	X											X?			X	
X	X											X?			X	
X	X											X?			X	
		X					X							X		
		X					X							X		
	X?	X		X			X				X			X		
X	X	X?									X	X?	X?		X	
X?	X			X					X		X		X?			
X	X	X?									X	X			X	
		X					X	X						X		
	X	X?									X	X	X?		X	
X		X?										X	X?			
X		X?										X	X?			
	X?			X				X	X?		X	X?				
				X				X			X					
X?	X?	X?		X			X?		X?		X	X	X?		X?	
X?	X?	X?		X			X?		X?		X	X	X?		X?	
X?	X?	X?		X			X?		X?		X	X	X?		X?	
X?	X?	X?			X				X?		X	X	X?	X?	X?	
	X			X					X		X	X?	X?		X	
X	X											X	X?		X	
	X?			X				X	X?		X					
X				X												
		X		X			X				X			X		
X	X	X?														
	X	X							X							
X?	X?	X?		X			X?				X	X	X?		X?	
				X					X							
		X?		X	X							X	X?			

oraz zastosowanej podkładki, dlatego powyższa tabela ma jedynie znaczenie orientacyjne.

Terminy zbioru

Terminy zbioru owoców jabłoni

Odmiana	Lipiec			Sierpień			Wrzesień			Październik		
	1 dek	2 dek	3 dek	1 dek	2 dek	3 dek	1 dek	2 dek	3 dek	1 dek	2 dek	3 dek
Geneva Early		■	■									
Piros				■	■							
Delela®				■	■							
Celeste®/Ambassy®					■	■						
Delikates						■	■					
Paulared							■	■				
Lobo								■	■			
Natali Gala®								■	■	■		
Sawa®								■	■			
Gala Must®								■	■	■		
Szampion Arno®									■	■	■	
Szampion Reno2®									■	■	■	
Elstar									■	■	■	
Jonagold Arno®										■	■	
Jonagold Decosta®										■	■	■
Rubinstar®										■	■	■
Jonagored Supra®										■	■	■
Elise®										■	■	■
Beni Shogun®										■	■	■
Ligol®										■	■	■
Ariwa®										■	■	■
Pinova®										■	■	■
Gloster										■	■	■
Idaredest®										■	■	■
Alwa										■	■	■
Najdared®										■	■	■
Mutsu NK®										■	■	■
Idared										■	■	■
G. D. Reinders®										■	■	■
Golden Dream®										■	■	■
Braeburn NAK										■	■	■
Breburn Red®										■	■	■

Odmiany roślin sadowniczych

grusze

Isolda®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Jules Guyot x Lipcówka Kolorowa

WZROST: umiarkowany, korona płaska, piramidalna z mocnymi konarami

ZAPYLACZE: Bonkreta Williamsa, Faworytka, Konferencja

ODMIANY ZAPYLANE: brak danych

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: kilka dni po Lipcówce Kolorowej

PRZECHOWYWANIE: chłodnia do 3 tygodni.

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – bardo mała, zaraza ogniowa – duża

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: średniej wielkości do dużego, stożkowatokulisty, prosty, bez przewężenia. Skórka zielona, na owocach dojrzałych żółta, od strony nasłonecznionej pokryta jasnoczerwonym,

paskowanym rumieńcem, zajmującym około 20% powierzchni, przetchlinki drobne, liczne, zielonkawe, szypułka średniej długości. Miąższ masłowy, słodko-kwaskowaty.

Faworytka

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: Flamandka x Bonkreta Williamsa

WZROST: silny, korona szerokostojkowata, luźna, niesymetryczna ze zwisającymi, łukowato wygiętymi konarami

ZAPYLACZE: Bera Hardy, Bonkreta Williamsa, Komisówka, Konferencja, Supertrevoux, Trewinka

ODMIANY ZAPYLANE: Amfora, Bonkreta Williamsa, Bera Hardy, Bojniczanka, Carola, Highland, Hortensia, Isolda, Konferencja, Lukasówka, Uta

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: druga połowa sierpnia

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 7-10 tygodni

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – duża, zaraza ogniowa – średnia

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa

OWOC: średniej wielkości lub duży, szerokojajowaty, symetryczny, skórka gruba, zielonkawożółta, gładka nieco błyszcząca, pokryta rozmyto-paskowanym jasnoczerwonym ru-

mieńcem, obejmującym prawie połowę owocu, przetchlinki drobne, zielone, miąższ drobnoziarnisty, soczysty.

Hortensia®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Pstrągówka x Faworytka

WZROST: silny/umiarkowany, korona wysoko piramidalna z mocnymi konarami

ZAPYLACZE: Bonkreta Williamsa, Faworytka, Konferencja, Paryżanka

ODMIANY ZAPYLANE: nieznane

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: druga połowa września, kilka dni przed Konferencją

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 4 miesiące

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – bardzo mała, zaraza ogniowa – duża

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży szerokojajowaty, symetryczny, zwężający się w kierunku szypułki, skórka gładka, błyszcząca, zielona, w dużej części pokryta intensywnym, cynobrowoczerwonym

rumieńcem, przetchlinki drobne, białawe, miąższ bardzo soczysty, delikatny, słdkawo-kwaskowaty.

Konferencja

MIEJSCE WYHODOWANIA: Anglia

POCHODZENIE: siewka odmiany Leon Leclerc de Laval

WZROST: średni, korona stożkowa o wzniesionych, sztywnych konarach tworzących ostre kąty z przewodnikiem, boczne gałązki ułożone przeważnie poziomo lub zwisające

ZAPYLACZE: Bera Hardy, Bonkreta Williamsa, Concorde, Faworytka, General Leclerc, Highland, Komisówka

ODMIANY ZAPYLANE: Bera Hardy, Bonkreta Williamsa, Carola, Bojniczanka, Concorde, David, Dicolor, Delbuena-Peradel, Faworytka, Uta, General Leclerc, Highland, Hortensia, Isolda, Komisówka, Triumf Packhama, Verdi

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: druga połowa września

PRZECHOWYWANIE: chłodnia: 5-6 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, zarazza ogniowa – duża

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: średniej wielkości, symetryczny, skórka gładka, bez połysku, zielona, po dojrzeniu zmienia się na zielonożółtą, charakterystyczne, złotawobrązowe ordzawienie występuje

silnie od strony kielicha i dochodzi prawie do połowy owocu, miąższ delikatny, bardzo słodki, soczysty, nieco aromatyczny.

Carola

MIEJSCE WYHODOWANIA: Szwecja

POCHODZENIE: Johantorp x Komisówka

WZROST: średni/słaby, korona stożkowa średnio zagęszczona o konarach tworzących dość szerokie kąty z przewodnikiem

ZAPYLACZE: Bojniczanka, Faworytka, Komisówka, Konferencja, Triumf Packhama

ODMIANY ZAPYLANE: Bojniczanka

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: druga połowa września

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 4-5 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: bardzo duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, zarazza ogniowa – duża

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży lub bardzo duży, wydłużony, szerszy od strony kielicha, zwężający się przy szypułce, skórka zielona, po dojrzeniu żółtozielona od strony nasłonecznionej z delikatnym

czerwonobrązowym rumieńcem, miąższ drobnoziarnisty, soczysty, aromatyczny, o bogatym bukietcie smakowym.

General Leclerc

MIEJSCE WYHODOWANIA: Francja

POCHODZENIE: siewka odmiany Komisówka

WZROST: silny/średni, korona wyniosła o grubych, wzniesionych konarach

ZAPYLACZE: Bonkreta Williamsa, Komisówka, Konferencja

ODMIANY ZAPYLANE: Bonkreta Williamsa, Fertilia Delbard, Highland, Konferencja

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: druga połowa września

PRZECHOWYWANIE: chłódnia 4 miesiące

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, zarazza ogniowa – duża

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży lub bardzo duży, szerokostokowaty lub typowo gruszkowaty, zielonożółty, w dużej części pokryty brązowo-

miodowym ordzewieniem, miąższ drobnoziarnisty, delikatny, soczysty, kwaskowato-słodki.

Lukasówka

MIEJSCE WYHODOWANIA: Francja

POCHODZENIE: siewka nieznanego pochodzenia

WZROST: silny, korona kulistojawowata lub szerokostożkowa o lekko zwisających gałązkach

ZAPYLACZE: Bonkreta Williamsa, Faworytka, Komisówka, Supertrevoux, Trewinka

ODMIANY ZAPYLANE: brak triploid

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: wrzesień/październik

PRZECHOWYWANIE: chłódnia 6 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, zarazza ogniowa – mała

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży lub bardzo duży, jajowatoowalny, nieregularny, skórka gruba, gładka, jasnozielona, po osiągnięciu dojrzałości konsumpcyjnej żółta, niekiedy od strony nasłonecznionej

z delikatnym, paskowanym, karminowym rumieńcem, miąższ średnioziarnisty, słodko-winny, lekko aromatyczny.

Concorde®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Anglia

POCHODZENIE: Komisówka x Konferencja

WZROST: umiarkowanie silny, korona wzniesiona, stożkowa z gałęziami pokrytymi licznymi krótkopędami

ZAPYLACZE: Bonkreta Williama, Komisówka, Konferencja

ODMIANY ZAPYLANE: Konferencja, Uta, David

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: pierwsza połowa października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 5–6 miesięcy w temperaturze -1°C

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – średnia, zaraza ogniowa – średnia

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży lub bardzo duży, wydłużony, kształtem przypominający owoc Konferencji lecz bardziej pękaty. Skórka gładka, niekiedy lekko ordzawiona, żółtozielonkawa, czasem

od strony nasłonecznionej z delikatnym rumieńcem. Miąższ białozłoty, kruchy, chrupiący, słodko-kwaskowy, soczysty, lekko aromatyczny.

David®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Jules Guyot x Komisówka

WZROST: słaby, korona piramidalna, nieco spłaszczona

ZAPYLACZE: Bonkreta Williama, Concorde, Konferencja

ODMIANY ZAPYLANE: nieznane

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: pierwsza połowa października

PRZECHOWYWANIE: chłodnia 5-6 miesięcy

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: parch – bardzo mała, zaraza ogniowa – duża

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: średniej wielkości lub duży, jajowaty, wydłużony, zwężający się w kierunku szypułki, skórka zielona, po dojrzeniu żółtozielona, od strony nasłonecznionej pokryta czerwono-

brązowym, marmurkowym rumieńcem, przetchlinki drobne, jasnobrązowe, na rumieńcu białawe, miąższ jędrny, soczysty, lekko kwaskowaty.

Grusza kaukaska

<i>Pochodzenie</i>	nieznane
<i>Podatność na choroby</i>	mało podatna na brunatną plamistość liści i zarazę ogniową, podatna na guzowatość korzeni
<i>Wytrzymałość na mróz</i>	duża
<i>Charakterystyka</i>	podkładka generatywna, silnie rosnąca. Drzewa na niej później wchodzi w okres owocowania. Nadaje się na słabsze gleby. System korzeniowy jest słabo rozgałęziony ale głęboko korzeni się, dlatego nie wymaga stosowania podpór.

Pigwa S1

<i>Pochodzenie</i>	Polska (inż. K. Somorowski)
<i>Podatność na choroby</i>	nie jest wrażliwa na guzowatość korzeni, średnio podatna na brunatną plamistość liści gruszy
<i>Wytrzymałość na mróz</i>	jest najbardziej wytrzymała na mróz ze wszystkich typów pigwy stosowanych w Polsce
<i>Charakterystyka</i>	podkładka o zbliżonej sile wzrostu do pigwy A. Tworzy silniejszy system korzeniowy, jest dość odporna na suszę. Negatywnie reaguje na uszlachetnianie odmianami porażonymi przez wirusy. Drzewka na niej wcześniej wchodzi w okres owocowania i obficie plonują. Wymagają solidnych podpór.

Pigwa A (MA)

Pochodzenie Anglia, East Malling

Podatność na choroby dość odporna na choroby

Wytrzymałość na mróz słabsza od Pigwy S1

Charakterystyka podkładka o słabszej sile wzrostu od siewek. Dobrze rozmnaża się w mateczniku. Negatywnie reaguje na uszlachetnianie odmianami porażonymi przez wirusy. Drzewa na niej wcześniej wchodzi w okres owocowania i dobrze plonują, wymagają podpór.

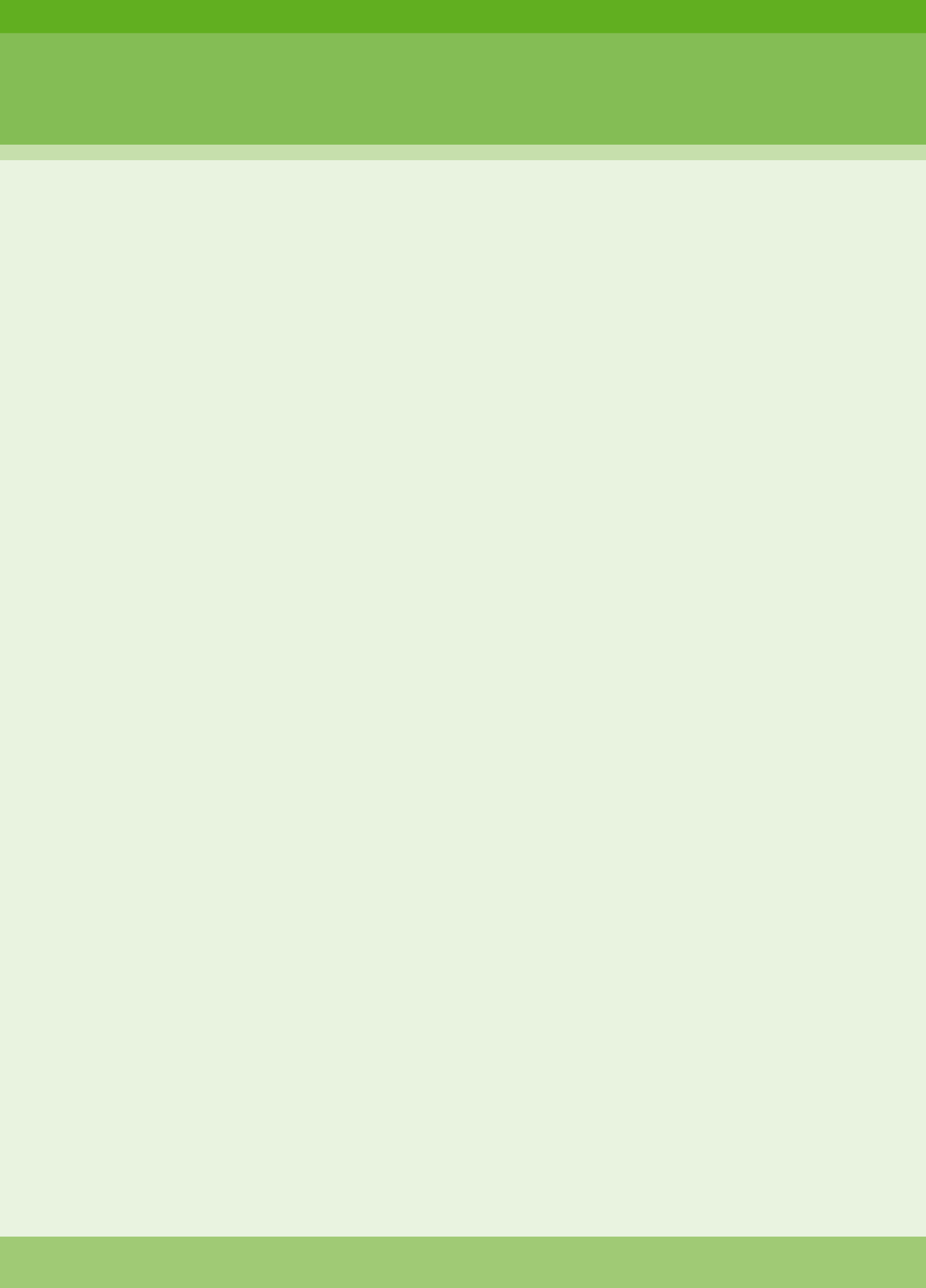
Zapylacze omawianych odmian gruszy

Odmiana	Zapylacze								
	Carola	Concorde®	David®	Faworytka	General Leclerc	Hortensia®	Isolda®	Konferencja	Lukasówka
Carola	■			X				X	■
Concorde®		■						X	■
David®		X	■					X	■
Faworytka (Klapsa)				■				X	■
General Leclerc					■			X	■
Hortensia®				X		■		X	■
Isolda®				X			■	X	■
Konferencja		X		X	X			■	■
Lukasówka				X					■

zły zapylacz
 nie testowano
 X dobry zapylacz

Terminy zbioru owoców gruszy

Odmiana	Sierpień			Wrzesień			Październik		
	1 dek	2 dek	3 dek	1 dek	2 dek	3 dek	1 dek	2 dek	3 dek
Isolda®	■	■							
Faworytka		■	■						
Hortensia®					■	■			
Konferencja					■	■	■		
Carola					■	■	■		
General Leclerc					■	■	■		
Lukasówka						■	■	■	
Concorde®							■	■	■
David®							■	■	■

Odmiany roślin sadowniczych

śliwy

Ruth Gerstetter

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Dobra z Bry x Car

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy umiarkowanie zagęszczoną koronę o nieregularnym kształcie

ZAPYLACZE: Opal, Earliblue, Renkloda Ulena, Stanley, President. Odmiana częściowo samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Čačanska Rana, Čačanska Najbolia, President

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: w zależności od warunków klimatycznych, owoce dojrzewają od połowy do końca lipca

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: bardzo wrażliwa

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana tolerancyjna na szarkę, ale podatna na choroby kory i drewna.

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: średniej wielkości (ok. 35 g), szerokoowalny. Skórka bordowioletowa, pokryta niezbyt obfitym, niebieskawym

nalotem. Miąższ zielonokremowy lub białawy, dość ściśły, smaczny, łatwo oddziela się od pestki.

Herman

MIEJSCE WYHODOWANIA: Szwecja

POCHODZENIE: Car x Ruth Gerstetter

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy dość luźną, prawie kulistą koronę

ZAPYLACZE: Čačanska Lepotica, Opal, Earliblue, Amers. Odmiana częściowo samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Čačanska Rana, President

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: owoce dojrzewają między 15 a 30 lipca, w zależności od warunków klimatycznych

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana tolerancyjna na szarękę i mało podatna na inne choroby

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: średniej wielkości (30–35 g), szerokoowalny. Skórka fioletowoniebieska, pokryta gęstym, niebieskim nalotem, który utrzymuje się długo po zbiorze

i bardzo uatrakcyjnia wygląd owocu. Miąższ żółtobiały, łatwo oddzielający się od pestki.

Diana

MIEJSCE WYHODOWANIA: Rumunia

POCHODZENIE: Renkloda Althana x Early Rivers

WZROST: średnio silny

ZAPYLACZE: Stanley, Bluefre, Valor, Oneida

ODMIANY ZAPYLANE: w badaniu

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: III dekada lipca

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała do średniej

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: średnio wrażliwa na szarą

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: średniej wielkości lub duży. Skórka niebieskognatowa, pokryta gęstym, jasnoszarym nalotem. Miąższ bia-

ławożółty, soczysty, szklisty, smaczny. Łatwo oddziela się od pestki.

Čačanska Rana®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Jugosławia (obecnie – Serbia)

POCHODZENIE: Węgierka Wangenheima x Węgierka Pożegacza

WZROST: drzewo rośnie silnie lub średnio silnie, tworzy rzadką, rozłożystą koronę

ZAPYLACZE: Ruth Gerstetter, Čačanska Lepotica, Empress, Herman

ODMIANY ZAPYLANE: Węgierka Dąbrowicka

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: na przełomie lipca i sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia, kwiaty wrażliwe na przymrozki

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana tolerancyjna na szarękę i mało podatna na inne choroby

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży (35–45 g), jajowaty. Skórka ma atrakcyjną różowofioletową barwę i całą jej powierzchnię pokrywa gęsty, jasnoniebieski woskowy nalot. Miąższ zielonożółty, smacz-

ny. W owocach bardzo dojrzałych staje się mączysty i mniej smaczny. Bardzo dobrze oddziela się od pestki.

Katinka®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Ortenauer x Ruth Gerstetter

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy dość luźną, kulistą koronę

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna, Čačanska Lepotica

ODMIANY ZAPYLANE: Hanita, President, Elena

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: trzecia dekada lipca lub przełom lipca i sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: dość duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana tolerancyjna na szarkę i mało podatna na inne choroby

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: mały lub średniej wielkości (20–28 g). Kształtem przypomina owoc węgierki. Skórka bordowoniebieska, a u owoców mocno dojrzałych prawie granatowa. Miąższ zwarty, żółty

lub pomarańczowożółty, z dużą zawartością cukrów, bardzo smaczny. Wyjątkowo łatwo oddziela się od pestki.

Čačanska Lepotica®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Jugosławia (obecnie Serbia)

POCHODZENIE: Węgierka Wangenheima x Węgierka Pożegacza

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy kształtną, zwartą i dobrze ulistnioną koronę

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Herman, Čačanska Rana, Katinka, Hanita, Čačanska Najbolia, Empress, President, Elena

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: zależy od warunków klimatycznych, najczęściej przypada na około 10 sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana tolerancyjna na szarkę i mało podatna na inne choroby

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: średniej wielkości lub duży (ok. 40 g). Skórka ciemno-granatowa, pokryta obfitym jasnoniebieskim nalotem. Owoce pięknie wybarwiają się zanim jeszcze osiągną pełną dojrz-

łość. Miąższ zielonożółty, dość jędrny, soczysty, smaczny, bardzo łatwo oddziela się od pestki.

Węgierka Dąbrowicka

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: siewka Węgierki Zwyczajnej

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy kształtną, stożkową koronę z szerokimi kątami rozwidleń

ZAPYLACZE: Čačanska Rana, Opal, Renkloda Ule-na, Węgierka Łowicka, Čačanska Najbolja

ODMIANY ZAPYLANE: nie badano

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: zależy od warunków klimatycznych, najczęściej przypada w połowie sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana średnio wrażliwa na szarkę i mało podatna na inne choroby

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: średniej wielkości lub duży (35–40 g). Skórka brązowogranatowa, pokryta gęstym, szaroniebieskim nalotem woskowym. Miąższ żółtozielony a u owoców mocno dojrza-

łych żółtomiodowy, dość zwarty, smaczny, łatwo oddziela się od pestki.

Jubileum

MIEJSCE WYHODOWANIA: Szwecja

POCHODZENIE: Giant x Yakima

WZROST DRZEW: średnio silny

ZAPYLACZE: Królowa Wiktorja

ODMIANY ZAPYLANE: w badaniu

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: II dekada sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: tolerancyjna na szarękę

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży, owalny o masie 50–70 g. Skórka różowoczerwona, pokryta jasnym nalotem i usiana licznymi, jasnobrązowymi

plamkami. Miąższ barwy pomarańczowej, jędrny, słodkawkowaty, smaczny, łatwo oddziela się od pestki.

Čačanska Najbolja®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Jugosławia, (obecnie Serbia)

POCHODZENIE: Węgierka Wangenheima x Węgierka Pożegacza

WZROST: bardzo silny

ZAPYLACZE: Ruth Gerstetter, Čačanska Rana, Čačanska Lepotica, Stanley

ODMIANY ZAPYLANE: Węgierka Dąbrowicka

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: koniec sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: drzewo – średnio wytrzymałe; pąki kwiatowe – wrażliwe

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana tolerancyjna na szarkę, mało podatna na inne choroby

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: duży, o masie około 60 g. Skórka granatowa, na całej powierzchni pokryta intensywnym, niebieskim nalotem wo-

skowym. Miąższ zielonożółty, zwarty, o przeciętnym smaku. Łatwo oddziela się od pestki

Hanita®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: President x Auerbacher

WZROST: drzewo rośnie silnie. Tworzy dość zagęszczoną koronę o konarach wzniesionych ku górze

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Katinka

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: przełom sierpnia i września

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: dość duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana tolerancyjna na szarkę, wrażliwa na moniliozę i na dziurkowatość liści

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: średniej wielkości (ok. 35 g), wydłużony. Skórka niebieskogrnatowa, pokryta jasnoniebieskim nalotem. Miąższ żółtopomarańczowy, zwarty, soczysty, z dużą zawartością

cukrów, aromatyczny i bardzo smaczny. Smakiem przypomina Węgierkę Włoską. Pestka dość dobrze, choć niecałkowicie oddziela się od miąższu.

Jojo®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Ortenauer x Stanley

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie lub silnie

ZAPYLACZE: samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: nieznane

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: przełom sierpnia i września

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: nieznana

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: pierwsza odmiana śliw uważana przez hodowców za całkowicie odporną na szarkę, dość podatna na choroby grzybowe

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: średniej wielkości lub duży (ok. 40–45 g), wydłużony. Skórka ciemnofioletowa, pokryta jasnoniebieskim nalotem.

Mięszsz dość twardy, soczysty, średnio smaczny dobrze oddziela się od pestki.

Amers

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: Standard x Stanley

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy dość luźną kulisto stożkową koronę

ZAPYLACZE: Bluefre, Stanley, Empress

ODMIANY ZAPYLANE: Herman, President

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: pierwsza połowa września

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: dość duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: tolerancyjna na szarą kę i mało podatna na inne choroby śliw

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: duży (50–60 g), owalny, lekko spłaszczony. Skórka fioletowoniebieska lub bordowoniebieska, pokryta jasnym

nalotem woskowym. Miąższ pomarańczowożółty, dość jędrny, smaczny, bardzo dobrze oddziela się od pestki.

Record

MIEJSCE WYHODOWANIA: Rumunia

POCHODZENIE: siewka z wolnego zapylenia śliwy Renkloda Fioletowa

WZROST: na siewkach ałyczy – silny; na siewkach Węgierki Wangenheima – średnio silny

ZAPYLACZE: jeszcze nie rozpoznane

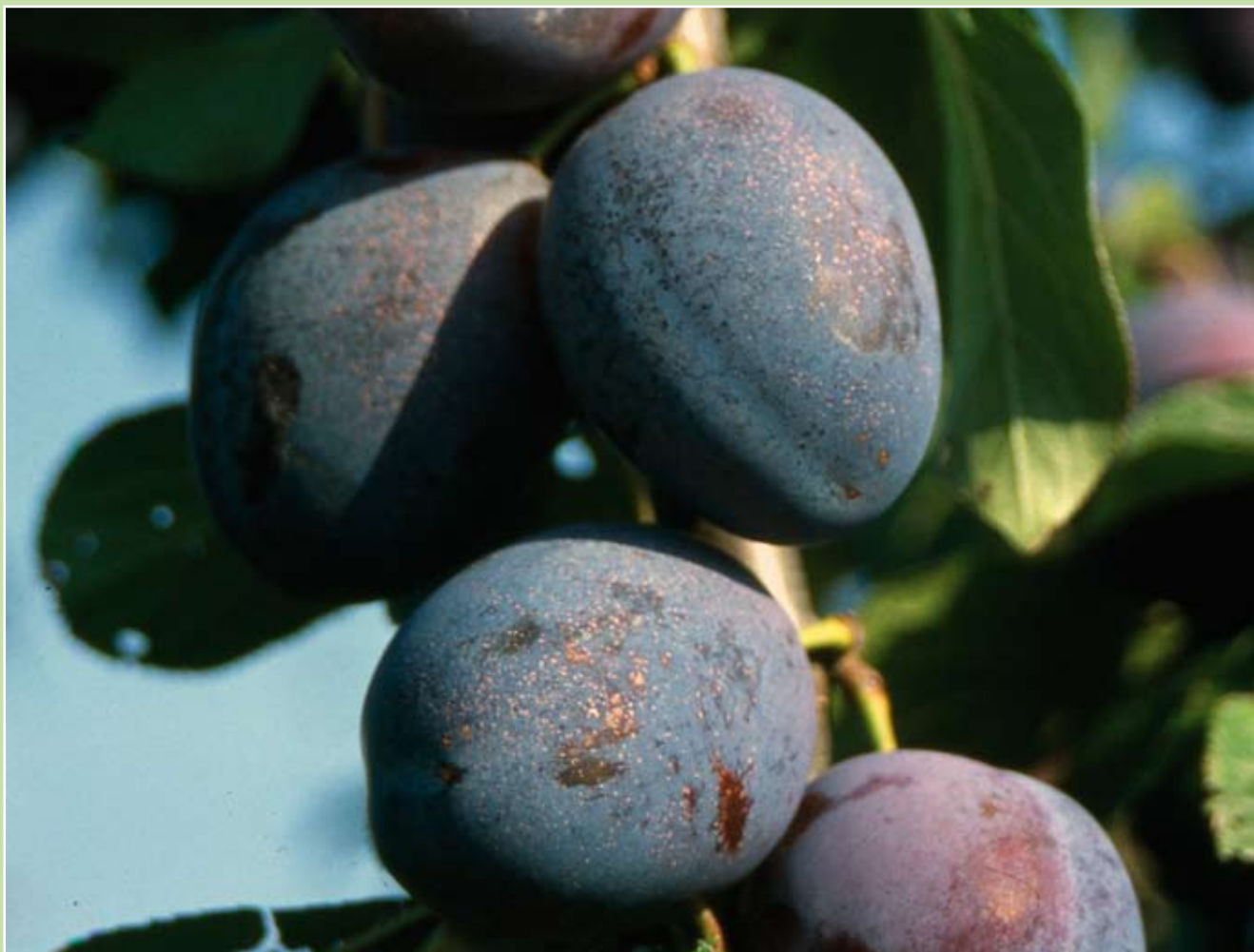
ODMIANY ZAPYLANE: w badaniu

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: I dekada września.

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia do dużej

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: w badaniu

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży owalny, o masie 60–70 g, nawet na drzewach obficie plonujących. Skórka dość cienka, fioletowoniebieska, a u owoców dojrzałych granatowa, pokryta jasnym nalotem.

Mięszk żółtozłocisty o delikatnej strukturze i dużej zawartości cukrów, smaczny. Łatwo oddziela się od pestki.

Valor

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: Imperial Epineuse x Grand Duke

WZROST: drzewo rośnie silnie, tworzy odwrotnie stożkową koronę. Młode pędy mają charakterystyczne dla odmiany ciernie

ZAPYLACZE: Earliblue, Čačanska Rodna, Bluefre, Amers, Stanley, Empress, Węgierka Włoska, Verity, President

ODMIANY ZAPYLANE: Diana, Empress, Oneida, Verity

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: zależnie od warunków klimatycznych przypada od początku do połowy września. Owoce dojrzewają nierównomiernie

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana wrażliwa na szarkę, mało podatna na inne choroby

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży lub bardzo duży (50–60 g). Skórka bordowogranatowa a u owoców mocno dojrzałych niebieskogrnatowa, pokryta nalotem i licznymi brunatnymi przetchlinkami. Miąższ

żółtozielony lub pomarańczowy, bardzo soczysty i słodki nie najlepiej oddziela się od pestki.

Valjevka

MIEJSCE WYHODOWANIA: Jugosławia (obecnie Serbia)

POCHODZENIE: Prune d'Agen 707 x Stanley

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy piramidalną, rozłożystą, umiarkowanie zagęszczoną koronę

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: nie badano

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: zależy od warunków klimatycznych, ale najczęściej przypada w pierwszej dekadzie września

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana tolerancyjna na szarkę i mało podatna na inne choroby

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: średniej wielkości (30–40 g), na drzewach bardzo obficie plonujących mniejszy. Skórka niebieskogrnatowa, a u owoców mocno dojrzałych ciemnogrnatowa, na całej powierzchni pokryta intensywnym, szaroniebieskim nalotem.

Mięszsz zielonożółty lub żółty, dość miękki, bardzo soczysty, z dużą zawartością cukrów, smaczny. Dobrze oddziela się od pestki.

Bluefre

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: Stanley x President

WZROST: drzewo rośnie początkowo silnie, ale po wejściu w owocowanie jego wzrost wyraźnie słabnie. Tworzy rozłożystą niezbyt zagęszczoną koronę, ze skłonnością do ogałacania się. Wymaga dość silnego cięcia

ZAPYLACZE: Stanley, Verity, Empress, President

ODMIANY ZAPYLANE: Diana, Amers, Valor, Empress

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: zależy od warunków klimatycznych, ale najczęściej przypada w pierwszej lub drugiej dekadzie września

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: bardzo duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: tolerancyjna na szarękę i mało podatna na inne choroby

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży (60–70 g), kulistoeliptyczny, niesymetryczny. Skórka o atrakcyjnym ciemnoniebieskim zabarwieniu, pokryta obfitym jasnym nalotem. Miąższ zielonożółty, w peł-

nej dojrzałości żółty, miękki, bardzo soczysty, dość trudno oddziela się od pestki.

Empress

MIEJSCE WYHODOWANIA: nieznane, do Polski została sprowadzona z USA

POCHODZENIE: nieznane

WZROST: w pierwszych latach po posadzeniu silny, ale po wejściu w owocowanie wyraźnie słabnie

ZAPYLACZE: Stanley, Bluefre, Valor, Čačanska Lepotica, President

ODMIANY ZAPYLANE: Čačanska Rana, Amers, Valor, Bluefre

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: od II dekady do końca września, w zależności od pogody. W lata chłodne owoce dojrzewają dopiero na początku października

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia do dużej

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: dość duża na moniliozę

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: bardzo duży, nawet na drzewach obficie plonujących. W sprzyjających warunkach glebowych i klimatycznych mogą osiągać masę ponad 100 g. Skórka niebieskogrnatowa,

a u owoców dobrze dojrzałych granatowa, pokryta jasnym woskowym nalotem. Miąższ żółty, średnio jędrny, smaczny, dość dobrze oddziela się od pestki.

President

MIEJSCE WYHODOWANIA: Anglia

POCHODZENIE: nieznanne

WZROST: drzewo rośnie silnie. Początkowo tworzy dość wąską koronę, o konarach wzniesionych do góry. Po wejściu w okres owocowania korona staje się rozłożysta

ZAPYLACZE: Stanley, Amers, Katinka, Čačanska Lepotica, Valor, Ruth Gerstetter

ODMIANY ZAPYLANE: Ruth Gerstetter, Sultan, Empress, Bluefre

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: w lata o typowym przebiegu wegetacji na przełomie września i października

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana średnio wrażliwa na szarkę i mało podatna na choroby, z wyjątkiem moniliozy, na którą jest wrażliwa

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: duży (50–60 g), owalny. Skórka bordowa, w cieplejsze lata bordowofioletowa lub prawie granatowa. Miąższ

dojrzałego owocu żółtozielony lub żółty, dość zwarty. Dostatecznie dobrze oddziela się od pestki.

Elena®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Węgierka Włoska x Stanley

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy luźną, nieregularną koronę

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Hanita, Katinka, Čaćanska Lepotica

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: koniec września lub początek października, zależnie od warunków klimatycznych

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała do średniej

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana tolerancyjna na szarkę. Podatność na inne choroby jeszcze nie poznana

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: średniej wielkości (30–32 g), wydłużony, podzielony dość głębokim szwem dzielącym owoc na dwie nie zawsze równe części. Skórka ciemnoniebieska, pokryta jasnym na-

lotem. Miąższ zielonkawożółty, ścisły, z dużą zawartością cukru, średnio dobrze oddziela się od pestki.

Węgierka Zwykła

MIEJSCE WYHODOWANIA: prawdopodobnie Azja Mniejsza

POCHODZENIE: nieznane

WZROST: średnio silny

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: nieznane

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: od połowy września do końca października, w zależności od warunków atmosferycznych.

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: odmiana wrażliwa na szarkę

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: mały, o masie około 20 g. Skórka brązowogranatowa, a w pełnej dojrzałości granatowa, pokryta gęstym białawym nalotem i licznymi, drobnymi cętkami o barwie brunatnej. Mięsz, w zależności od stanowiska i stopnia dojrzałości

owoców może mieć barwę od zielonożółtej po pomarańczową. Łatwo oddziela się od pestki i jest wyjątkowo smaczny, zwłaszcza w pełnej dojrzałości owocu.

Podkładki stosowane w produkcji drzewek śliwy

Siewka ałyczy

Ałycza jest podkładką powszechnie stosowaną w produkcji drzewek śliwy. Drzewa szczepione na tej podkładce rosną silnie i na ogół dość późno wchodzi w okres owocowania. Mają dobrze rozwinięty system korzeniowy i dużą zdolność przystosowywania się do różnych rodzajów gleby. Ałycza jest dobrą podkładką zwłaszcza do sadów zakładanych na lżejszych glebach oraz dla słabo rosnących odmian. Jest mniej przydatna dla odmian silnie rosnących oraz do zakładania sadów intensywnych.

Siewka Węgierki Wangenheima

Węgierka Wangenheima w porównaniu z ałyczą wyraźnie ogranicza rozmiary drzew. Śliwy szczepione na siewkach Węgierki Wangenheima, w zależności od odmiany, rosną od 25 do 50% słabiej niż na siewkach ałyczy. Wcześnie wchodzi w okres owocowania i obficie, corocznie plonują. Siewka Węgierki Wangenheima jest podkładką przydatną do intensywnych sadów śliwowych. Należy jednak pamiętać, że śliwy rosnące na tej podkładce wymagają żyznych gleb oraz uregulowanych stosunków wodnych. Na słabszych glebach konieczne jest nawadnianie. Przy niedostatku w glebie wody owoce drobnieją.

Zapylacze / Terminy zbioru

Zapylacze dla omawianych odmian śliwy

Odmiana	Zapylacze																								
	Amers	Bluefre	Č. Lepotica®	Č. Najbolja®	Č. Rana®	Diana	Earlibue	Elena®	Empress	Hanita®	Herman	Jojo®	Jubileum	Katinka®	Opal	President	Record	Renkoda Ulena	Ruth Gerstetter	Stanley	Valjevka	Valor	Węg. Dąbrowicka	Węg. Zwykła	Wiktoria
Amers	X																			XX					
Bluefre		X							XX							XX				XX					
Čačanska Lepotica®			XX																	XX					
Čačanska Najbolja®			XX																	X					
Čačanska Rana®			XX		X				XX		XX								XX	XX					
Diana																				XX					
Elena®									XX											XX					
Empress									X							XX				XX					
Hanita®										XX															
Herman											X					XX									
Jojo®												XX													
Jubileum																									XX
Katinka®														XX											
President														XX						XX					
Record																									
Ruth Gerstetter																				XX					
Valjevka																					XX				
Valor																									
Węgierka Dąbrowicka																									
Węgierka Zwykła																									XX

zły zapylacz

nie testowano

x

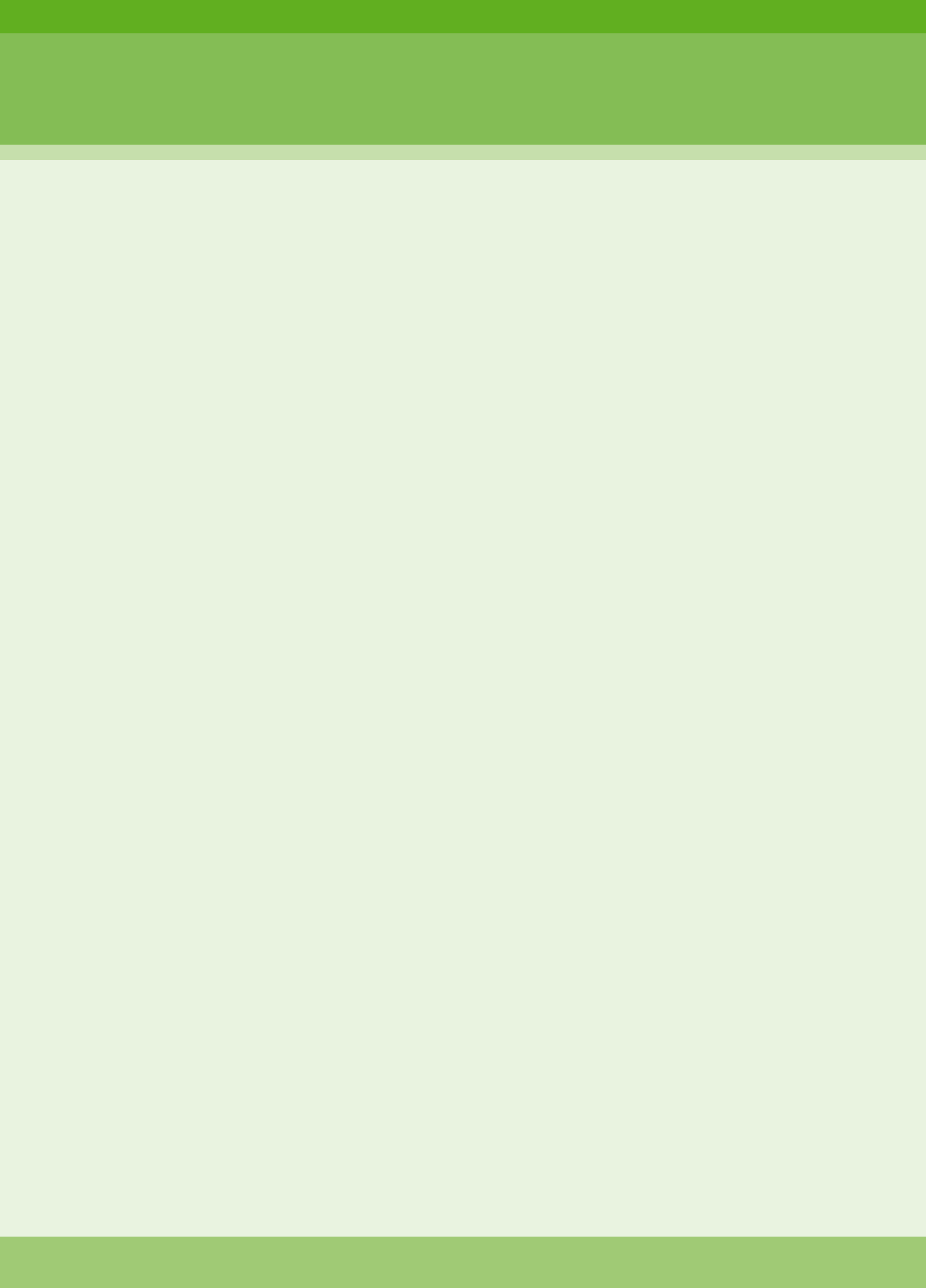
dobry zapylacz

xx

bardzo dobry zapylacz

Terminy zbioru owoców śliwy

Odmiana	Lipiec		Sierpień			Wrzesień			Październik		
	2 dek	3 dek	1 dek	2 dek	3 dek	1 dek	2 dek	3 dek	1 dek	2 dek	3 dek
Ruth Gerstetter		■	■								
Herman		■	■								
Diana			■	■							
Čačanska Rana®				■	■						
Katinka®				■	■						
Čačanska Lepotica®					■	■					
Węgierka Dąbrowicka					■	■					
Jubileum					■	■					
Čacanska Najbolja®						■	■				
Hanita®						■	■				
Jojo®						■	■				
Amers						■	■	■			
Record						■	■				
Valor						■	■	■			
Valjevka						■	■				
Bluefre						■	■	■	■		
Empress							■	■	■	■	
President								■	■	■	■
Elena®									■	■	
Węgierka Zwykła									■	■	■

Odmiany roślin sadowniczych

czereśnie

Bürlat

MIEJSCE WYHODOWANIA: Francja

POCHODZENIE: nieznanne

WZROST: drzewo rośnie bardzo silnie, tworzy dość gęstą o mocnej konstrukcji koronę z konarami wzniesionymi ku górze

ZAPYLACZE: Vega, Wczesna Riversa, Van, Stark Hardy Giant, Jaboulay, Rainier, Vanda

ODMIANY ZAPYLANE: Rivan, Wczesna Riversa, Van, Merton Premier, Rainier, Vanda

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa drugiego tygodnia do końca trzeciego

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mała

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: o masie 6,5-7 g, szerokosercowaty, spłaszczony i przy szypułce lekko pofałdowany. Skórka purpurowoczerwona, lśniąca, w pełnej dojrzałości prawie czarna. Mięsz

ciemnoczerwony, bardzo smaczny. Owoce dosyć podatne na pęknięcie, dobrze znoszą transport.

Vega

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: Bing x Victor

WZROST: drzewo rośnie silnie, zwłaszcza w pierwszych latach po posadzeniu. Tworzy luźną koronę z potężnymi konarami wzniesionymi do góry. Słabo się rozgałęzia i dlatego wymaga dość silnego cięcia.

ZAPYLACZE: Karesova, Büttnera Czerwona, Heddelfińska, Sam, Ulster

ODMIANY ZAPYLANE: Rivan, Bürlat, Karesova, Wczesna Riversa, Vanda, Büttnera Czerwona, Merton Premier, Techlovan, Ulster

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: czwarty tydzień

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: na większość chorób mało podatna, wrażliwa na moniliozę

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: o masie 7,5-10 g, szerokosercowaty. Skórka jasnożółta, pokryta karminowym rumieńcem który obejmuje ponad 75% powierzchni owocu. Miąższ jasnożółty, soczysty, bar-

dzo smaczny. Owoce są bardzo podatne na pęknięcie i gnicie w czasie deszczu. Transport znoszą dobrze.

Vanda®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Czechosłowacja (obecnie Czechy)

POCHODZENIE: Van x Kordia

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie lub słabo, początkowo tworzy kulistą koronę, później bardziej rozłożystą i zagęszczoną

ZAPYLACZE: Karesova, Bürlat, Van, Stella, Vega, Büttnera Czerwona, Sam

ODMIANY ZAPYLANE: Karesova, Bürlat, Sam

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: druga połowa czwartego do połowy piątego tygodnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: średnia

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: o masie 7-8 g, kulisty, spłaszczony na wierzchołku. Skórka żywoczerwona, a w pełnej dojrzałości mahoniowo-brązowa, błyszcząca. Miąższ czerwony, zwarty, chrząstko-

waty, smaczny. Owoce nie są podatne na pęknięcie i dobrze znoszą transport.

Techlovan®

MIEJSCE WYHODOWANIA: Czechosłowacja (obecnie Czechy)

POCHODZENIE: Van x Kordia

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy kulistą, średnio zagęszczoną koronę z licznymi krótkopędami.

ZAPYLACZE: Oktavia, Stella, Sam, Regina, Vega, Büttnera Czerwona

ODMIANY ZAPYLANE: Summit

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: piąty tydzień

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: średnia

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: o masie 8-10 g, kulistosercowaty. Skórka średniej grubości, ciemnoczerwona, błyszcząca. Miąższ twardy, ciemnoczerwony z jasnymi żyłkami, chrząstkowaty i bardzo

smaczny. Owoce średnio podatny na pęknięcie w czasie deszczu (mniej podatny od odmian: Vega, Van, Büttnera Czerwona), dobrze znosi transport.

Sam

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: siewka z wolnego zapylenia czerśni V-160140 otrzymanej wcześniej z wolnego zapylenia odmiany Windsor

WZROST: drzewo początkowo rośnie średnio silnie, a w następnych latach silnie, tworzy kształną, dość luźną koronę z wyraźnie dominującym przewodnikiem

ZAPYLACZE: Van, Schneidera Późna, Bing, Hedelfińska, Lambert

ODMIANY ZAPYLANE: Hedelfińska, Vanda, Hudson, Vega, Kordia, Oktavia, Rainier, Sylvia, Tschlovan, Regina, Karina

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: od połowy piątego do końca szóstego tygodnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mała

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: o masie ok. 7,5 g, szerokosercowaty. Skórka ciemnoczerwona, w pełnej dojrzałości prawie czarna, błyszcząca. Miąższ ciemnoczerwony, chrząstkowaty, o przeciętnym sma-

ku z lekką goryczką, która zanika w pełnej dojrzałości. Owoco nie są podatne na pęknięcie. Transport znoszą dobrze.

Summit

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: Van x Sam

WZROST: drzewo rośnie dość silnie, tworzy kształtną koronę o mocnej konstrukcji

ZAPYLACZE: Van, Lapins, Hadelfińska, Bing, Lambert, Techlovan, Karina

ODMIANY ZAPYLANE: nieznane

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa piątego do końca szóstego tygodnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mała

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: o masie ok. 10 g, szerokosercowaty. Skórka jaskrawoczerwona, w pełnej dojrzałości czerwona, błyszcząca.

Mięszk jasnoczerwony, chrząstkowaty, soczysty, winnosłodki, bardzo smaczny.

Sunburst

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: Van x Stella

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy dość zwartą, zagęszczoną koronę o konarach wzniesionych

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Sunburst jest uniwersalnym zapylaczem dla innych czereśni

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: od połowy piątego do końca szóstego tygodnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: w trakcie badań

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: w trakcie badań

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: o masie 8-8,5 g, w sprzyjających warunkach jeszcze większy. Kształt kulisty lub lekko wydłużony. Skórka czerwona, w pełnej dojrzałości purpurowa. Miąższ czerwony,

soczysty, smaczny, dość miękki. Pestka średniej wielkości, kulista. Szypułka dość długa. Owoc nie nadaje się do długiego transportu.

Sylvia

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: Lambert Compact x Van

WZROST: drzewo rośnie słabo, tworzy małą, zwartą koronę, prawie „compact”

ZAPYLACZE: Sam, Rainier, Sunburst

ODMIANY ZAPYLANE: Regina

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: szósty tydzień

PRZECHOWYWANIE OWOCÓW: kilka tygodni w chłodni

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: w trakcie badań

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: w trakcie badań

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: o masie 8,5-10 g z małą pestką. Skórka ciemnoczerwona, błyszcząca. Miąższ zwarty, twardy, typowa chrząstka.

Lapins

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: Van x Stella

WZROST: drzewo rośnie umiarkowanie silnie, tworzy zwartą koronę o konarach wzniesionych pionowo do góry

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Summit

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: od szóstego do połowy siódmego tygodnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia do małej

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: średnia

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: o masie ok. 8,5 g, nerkowaty, na wierzchołku spłaszczony. Skórka początkowo pomarańczowoczerwona, później żywoczerwona, błyszcząca. Miąższ jasnoczerwony, soczy-

sty, bardzo smaczny. Owoce średnio podatne na pęknięcie. Dobrze znoszą transport.

Rainier

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: Bing x Van

WZROST: drzewo rośnie dość silnie, tworzy koronę mocnej konstrukcji z konarami wzniesionymi do góry

ZAPYLACZE: Bürlat, Van, Stark Hardy Giant, Ulster, Sam, Bing

ODMIANY ZAPYLANE: Bürlat, Sylvia, Van

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: od szóstego do połowy siódmego tygodnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: średnia

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa, przetwórcza, na susz.

OWOC: o masie 7,5-8,5 g, szerokosercowaty lub nerkowaty. Skórka jasnożółta, w pełnej dojrzałości pokryta jaskrawoczerwonym rumieńcem. Miąższ kremowy, chrząstkowaty,

soczysty, bardzo słodki, smaczny. Owoce nie są podatne na pęknięcie i wytrzymałe na transport.

Karina

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Schneidera Późna x Rube

WZROST: drzewo rośnie silnie, tworzy rozłożystą, szerokostojkową koronę

ZAPYLACZE: Alma, Bianca, Sam

ODMIANY ZAPYLANE: Summit

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: siódmy do połowy ósmego

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: w trakcie badań

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: w trakcie badań

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: o masie 7,5-9 g, szerokosercowaty. Skórka ciemnoczerwona, błyszcząca. Miąższ jasnoczerwony, chrząst-

kowaty, soczysty, aromatyczny, smaczny. Pestka średniej wielkości, wydłużona.

Kordia

MIEJSCE WYHODOWANIA: Czechosłowacja (obecnie Czechy)

POCHODZENIE: nieznanne

WZROST: drzewo rośnie początkowo silnie, a w pełni owocowania średnio silnie. Tworzy szerokostojkowatą koronę, która z czasem staje się bardziej rozłożysta.

ZAPYLACZE: Schneidera Późna, Van, Sam, Heidegger, Hedelfińska

ODMIANY ZAPYLANE: nieznanne

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: siódmy do połowy ósmego

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: mała

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mała

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: o masie ok. 8 g, sercowaty, wydłużony. Skórka karminowoczerwona z odcieniem brązowym, pokryta jasnymi

punktami. Miąższ twardy, chrząstkowaty, jasnoczerwony, aromatyczny, bardzo smaczny.

Regina

MIEJSCE WYHODOWANIA: Niemcy

POCHODZENIE: Schneidera Późna x Rube

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy zgrabną, średnio zagęszczoną koronę z szerokimi kątami rozwidleń

ZAPYLACZE: Sam, Schneidera Późna, Hedelfińska, Bianca, Sylvia

ODMIANY ZAPYLANE: Techlovan

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa siódmego do końca ósmego

PRZECHOWYWANIE OWOCÓW: chłodnia kilka tygodni

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia do dużej

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mało podatna na choroby grzybowe i bakteryjne

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: o masie 8-9 g, w sprzyjających warunkach może osiągać masę powyżej 10 g. Kształt owocu szerokosercowaty, niekiedy lekko wydłużony, o łagodnie zaokrąglonym wierzchołku. Skórka czerwona, a w pełnej dojrzałości ciem-

noczerwona, błyszcząca. Miąższ jasnoczerwony, chrząstkowaty, soczysty, smaczny. Owoce nie są podatne na pęknięcie. Transport znoszą dobrze.

Czereśnia ptasia

Podkładka generatywna, charakteryzująca się dużym zróżnicowaniem genetycznym. Odmiany czereśni uszlachetniane na tej podkładce późno wchodzi w okres owocowania (6-8 rok po posadzeniu). Jest dość odporna na mróz, wystarczająco odporna na suszę. Z powodu pozyskiwania nasion z przypadkowych drzew podkładka ta jest w dużym stopniu zawirusowana.

Wady: silny wzrost i późne wejście w okres owocowania, wrażliwość na drobną plamistość, raka bakteryjnego i guzowatość korzeni.

Alkavo

Wyselekcjonowany typ czereśni ptasiej rozmnażany generatywnie. Nasiona pobierane są z wolnych od wirusów drzew. Podkładki charakteryzują się bardziej wyrównanym wzrostem niż siewki czereśni ptasiej.

F 12/1

Jest podkładką rozmnażaną wegetatywnie i przy zachowaniu minimalnych wymagań nie ulega zawirusowaniu w procesie rozmnażania tak jak podkładki rozmnażane przez nasiona (wirusy przenoszone są przez pyłek).

Podkładka ta rośnie silnie i drzewa na niej późno wchodzi w okres owocowania. Daje odrosty korzeniowe. Jest dość odporna na mróz, dość odporna na raka bakteryjnego. Wrażliwa na drobną plamistość liści i bardzo wrażliwa na guzowatość korzeni. Drzewa na tej podkładce charakteryzują się wyrównanym wzrostem, osiągają rozmiary zbliżone do drzew na Czereśni ptasiej.

Podkładki stosowane w produkcji drzewek czereśni i wiśni

Colt

Podkładka wegetatywna, łatwo ukorzenia się. Wzrost drzew o 20-30% silniejszy niż na F 12/1 i Czereśni ptasiej w zależności od odmiany. Drzewa na tej podkładce wczesnie wchodzi w okres owocowania (3-4 rok po posadzeniu). Nie daje odrostów korzeniowych. Wytrzymałość na mróz zadowalająca.

Antypka

Podkładka generatywna stosowana głównie dla wiśni z powodu niezgodności z niektórymi odmianami czereśni. Nasiona tej podkładki zbierane były dotychczas z drzew przypadkowych i w dużym procencie (ok. 40) były zawirusowane, być może to było przyczyną niezgodności z odmianami czereśni.

Drzewka czereśni szczepione na antypce rosną o 20-40% słabiej niż na czereśni ptasiej.

Jest podkładką mało podatną na guzowatość korzeni.

PHL A® (PHL 84)

Podkładka wyhodowana w Czechosłowacji (obecnie Czechy). Rozmnażana jest przez kultury „in vitro”. Drzewa na tej podkładce są o 40-50% słabsze niż na czereśni ptasiej. Podkładka wymaga gleb zasobnych w składniki pokarmowe i wystarczającej ilości wody. Podkładka przydatna do intensywnych nasadzeń.

Drzewa wczesnie wchodzi w okres owocowania, obficie owocują. Owoce dojrzewają kilka dni wcześniej niż na innych podkładkach.

GISELA 5®

GISELA 5® jest karłowatą podkładką dla czereśni, wyhodowaną w Niemczech. Dobrze zrasta się z większością znanych odmian. Szczepione na niej drzewa są o 30-50% mniejsze od drzew szczepionych na siewkach czereśni ptasiej. Bardzo wczesnie wchodzi w okres owocowania i dobrze plonują. Są od nich również wytrzymalsze na mróz. Jest to jedna z najwartościowszych podkładek karłowatych dla czereśni.

GISELA 6®

Gisela 6® jest mniej wymagająca niż Gisela 5® co do sposobu prowadzenia i bardziej tolerancyjna dla gleb uboższych o mniejszej zasobności w wodę. Wigor tego klonu jest pomiędzy Gisela 5® a Prunus avium. Pomimo żywiołowego wzrostu w pierwszych latach drzewko zaczyna owocować bardzo wczesnie. Wymaga regularnego cięcia dla zapewnienia dobrych rozmiarów owoców i wysokiej wydajności przez wiele lat.

Gisela 6® jest alternatywną podkładką dla gleb lżejszych lub ciężkich bez możliwości nawadniania.

Frutana®

Frutana® (*Prunus fruticosa* 8) – jest typem wiśni stepowej (*Prunus fruticosa* Pall) wyselekcjonowanym w Instytucie Sadownictwa i Kwaciarnictwa w Skierniewicach z przeznaczeniem do produkcji drzewek czereśni ze wstawkami. Drzewa szczepione na silnie rosnących podkładkach z wstawką Frutany® rosną, zależnie od odmiany, o 30-50% słabiej niż drzewka kontrolne – bez wstawki. Wczesnie wchodzi w okres owocowania i bardzo dobrze plonują. Podobnie jak drzewka na podkładkach karłowatych nadają się do zakładania intensywnych sadów czereśniowych. Mają przy tym nieco mniejsze wymagania glebowe. Jednak dla uzyskania bardzo dobrej jakości owoców wskazane jest ich nawadnianie.

Zapylacze dla omawianych odmian czereśni

Odmiana	Zapylacze														
	Bürlat	Karina	Karesova	Kordia	Lapins	Rainier	Regina	Sam	Summit	Sunburst	Sylvia	Techlovan®	Ulster	Vanda®	Vega
Bürlat						XX								XX	XX
Karina								XX							
Kordia								XX							
Lapins						XX									
Rainier	XX														
Regina								XX			X				
Sam													X	XX	
Summit *		XX			XX							XX			
Sunburst										XX					
Sylvia						XX		XX							
Techlovan®							XX	XX					X		XX
Vanda®	XX		XX					X							XX
Vega			XX					XX					X		

 zły zapylacz

 nie testowano

 X dobry zapylacz

 XX bardzo dobry zapylacz

* Summit uniwersalny zapylacz dla innych czereśni.

Terminy zbioru

Terminy zbioru owoców czereśni

Odmiana	Tygodnie							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Bürlat		■	■	■				
Vega				■	■			
Vanda®				■	■			
Techlovan®					■	■		
Sam					■	■	■	
Summit					■	■	■	
Sunburst					■	■	■	
Sylvia						■	■	
Lapins						■	■	■
Rainier						■	■	■
Karina							■	■
Kordia							■	■
Regina								■

Uwagi :

1. Terminy dojrzewania mogą się różnić w zależności od zastosowanej podkładki, warunków glebowych i klimatycznych, stopnia nasłonecznienia stanowiska, wielkości plonu, itp.
2. Duże znaczenie ma przebieg pogody. W warunkach Polski zdarza się, że różnica w dojrzewaniu między odmianą Sam a Regina wynosi kilka dni.

Odmiany roślin sadowniczych

wiśnie

Northstar

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: English Morello x Serbian Pie

WZROST: drzewo rośnie słabo, lub średnio silnie. Tworzy kulistą koronę, o stosunkowo cienkich gałęziach z licznymi krótkopędami. Charakterystyczne dla odmiany są dość wąskie liście o metalicznym połysku

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Ostheimska

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: na początku lipca.

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: na drobną plamistość liści drzew pestkowych i na raka bakteryjnego jest mało podatna, na moniliozę bardzo wrażliwa

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: średni, o masie 4,5–5,0 g, kulisty lub nerkowaty. Skórka mahoniowoczerwona, błyszcząca. Miąższ ciemnoczerwony, soczysty.

Debreceni Bötermö

MIEJSCE WYHODOWANIA: Węgry

POCHODZENIE: odmiana wyselekcjonowana w obrębie wiśni Pandy

WZROST: drzewo rośnie silnie, tworzy wyniosłą, mocno ulistnioną koronę

ZAPYLACZE: Koral, Łutówka, odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: w badaniu

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: najczęściej w końcu pierwszej dekady lipca

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mała

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: średni, o masie 5,5 g, sercowaty. Skórka czerwona. Sok czerwony, słodko-kwaśny. Jędrność miąższu średnia.

Długość szypułki podobna jak innych odmian wiśni tej grupy. Pestka mniejsza niż u innych wiśni w grupie Pandy.

Groniasta z Ujfehertoj

MIEJSCE WYHODOWANIA: Węgry

POCHODZENIE: siewka odmiany Pandy

WZROST: drzewo rośnie początkowo silnie, a po wejściu w owocowanie średnio silnie. Tworzy dość luźną koronę o mocnej konstrukcji

ZAPYLACZE: Lucyna, Kelleris 16, Koral, Łutówka, Nefris, samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Kantorjanosi

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: w połowie lipca

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: dość duża, pąków kwiatowych średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: na raka bakteryjnego drzew pestkowych i drobną plamistość liści drzew pestkowych jest mało podatna, a na moniliozę średnio wrażliwa

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: duży o masie 6–7 g, nerkowaty lub kulisty. Skórka wiśniowoczerwona, błyszcząca. Miąższ czerwony, dość zwarty. Sok jasnoczerwony.

Kelleris 16

MIEJSCE WYHODOWANIA: Dania

POCHODZENIE: wiśnia Ostheimska x czereśnia Marchijska

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie, tworzy gęstą, odwrotnie stożkową koronę o dość grubych gałęziach

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Ostheimska

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: w połowie lipca

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: na raka bakteryjnego i drobną plamistość liści drzew pestkowych jest średnio podatna, a na moniliozę bardzo wrażliwa

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa i przetwórcza.

OWOC: średni, o masie ok. 5,0 g, wydłużony. Skórka ciemna prawie czarna, błyszcząca, z delikatnymi jasnymi punktami.

Miąższ ciemnoczerwony, smaczny. Sok rubinowoczerwony, silnie barwiący.

Nana

MIEJSCE WYHODOWANIA: Rumunia

POCHODZENIE: Crisana x Morella Neagra

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie. Tworzy rozłożystą, średnio zagęszczoną koronę

ZAPYLACZE: samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: w badaniu

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: najczęściej w połowie lipca

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: bardzo dobra

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: mało podatna na choroby zwłaszcza na drobną plamistość liści.

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: deserowa.

OWOC: średni o masie ok. 5 g, kulistospłaszczony. Skórka jasnoczerwona a u owoców bardzo dojrzałych ciemnoczerwona. Miąższ czerwony, średnio smaczny, soczysty. Sok

czerwony. Pestka dość duża. Szypułka średniej długości, bez osadki.

Łutówka

MIEJSCE WYHODOWANIA: nieznane

POCHODZENIE: nieznane

WZROST: drzewo rośnie średnio silnie lub słabo. Tworzy luźną, kulistą koronę ze zwisającymi pędami. Starsze pędy mają tendencję do огоłocania się, dlatego wskazane jest silne cięcie odnawiające

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

ODMIANY ZAPYLANE: Debreceni Bötermö, Groniasta z Ujfehertoi

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: koniec lipca lub początek sierpnia, zależnie od warunków klimatycznych

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: duża

PODATNOŚĆ NA CHOROBY: na drobną plamistość liści drzew pestkowych jest średnio wrażliwa, na moniliozę średnio podatna, a na raka bakteryjnego mało wrażliwa

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: przetwórcza i deserowa.

OWOC: średni o masie około 5,5 g, szerokosercowaty. Skórka ciemna, wiśniowobrązowa. Miąższ dość ścisły, ciemnoczerwony. Sok ciemny.

Zapylacze / Terminy zbioru

Zapylacze dla omawianych odmian wiśni

Odmiana	Zapylacze								
	Debreceni Bötermö	Groniasta z Ujfehertoi	Kelleris 16	Koral	Lucyna	Łutówka	Nana	Nefris	Northstar
Debreceni Bötermö *	X			X		X			
Groniasta z Ujfehertoi *		X	X	X	X	X		X	
Kelleris 16			X						
Łutówka						XX			
Nana							X		
Northstar									X

 zły zapylacz

 nie testowano

 dobry zapylacz

 bardzo dobry zapylacz

* pomimo samopłodności odmiany wiśni lepiej owocują w obecności zapylaczy.

Terminy zbioru owoców wiśni

Odmiana	Lipiec			Sierpień		
	1 dek	2 dek	3 dek	1 dek	2 dek	3 dek
Northstar						
Debreceni Bötermö						
Groniasta z Ujfehertoi						
Kelleris 16						
Nana						
Łutówka						

Odmiany roślin sadowniczych

brzoskwinie

Vulcan

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: Veecling x NJC-95

WZROST: średnio silny

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: początek sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: wysoka wytrzymałość drewna i pąków kwiatowych

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: odmiana przetwórcza (twardka) wykorzystywana do produkcji kompotów i mrożenia, przydatna do sałatek owocowych i konsumpcji w stanie świeżym. Dla uzyskania dorodnych owoców konieczne jest wczesne i dokładne przeredzenie zawiązków. Owoce dobrze przechowują się w chłodni, dobre do dłuższego obrotu towarowego.

OWOC: o masie 80-120 g, kulistoowalny, nieco asymetryczny; zagłębienie szypułkowe szerokie i średnio głębokie. Skórka pomarańczowa słabo omszona z ciemnoczerwonym kropkowanym i marmurkowym rumieńcem pokrywającym 60-

80% powierzchni owocu. Miąższ zwięzły, żółty, minimalnie zabarwiony wokół pestki, całkowicie do niej przylegający, słodkawy.

Harnaś

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: Cresthaven x Harbinger

WZROST: silny

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: początek sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnio wysoka, nieco większa niż Redhaven

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: odmiana deserowa, owoce dobrze przechowują się w chłodni

OWOC: o masie 90–130 g, kulistoeliptyczny, regularny, symetryczny, zagłębienie szypułkowe szerokie i głębokie. Skórka żółta, dość silnie omszona, w 70–90% pokryta czerwonym,

marmurkowym i kropkowanym rumieńcem. Miąższ jasnożółty, średnio zwięzły, słodkokwaskowaty, soczysty, częściowo odchodzący od pestki

Vigril

MIEJSCE WYHODOWANIA: Kanada

POCHODZENIE: Veecling x NJC-95

WZROST: średnio silny

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia do wysokiej
zarówno drewna jak i pąków kwiatowych

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: odmiana przetwórcza (twardka) wykorzystywana do produkcji kompotów i mrożenia, przydatna do sałatek owocowych i konsumpcji w stanie świeżym. Owoce dobrze przechowują się w chłodni. Ze względu na jędrny i nieznacznie miękący miąższ dobre do dłuższego obrotu towarowego.

OWOC: o masie 120-180 g, (pojedyncze osiągają masę 250-300 g), owalne, zagłębienie szypułkowe średnio szerokie i głębokie. Skórka pomarańczowa z ciemnoczerwonym mar-

murkowym rumieńcem pokrywającym 60-80% powierzchni owocu. Miąższ zwięzły, jasnopomarańczowy, całkowicie przylegający do pestki, kwaskowato-słodki.

Redhaven

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: Halehaven x Kalhaven

WZROST DRZEW: silny

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: połowa sierpnia, w centralnej Polsce 15–20 sierpnia

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: odmiana deserowa i przetwórcza.

OWOC: o masie 100–160 g, kulisty, regularny, zagłębienie szypułkowe średnio szerokie, głębokie. Skórka złocistożółta z jaskrawoczerwonym rumieńcem pokrywającym 50–80%

powierzchni owocu. Miąższ żółtopomarańczowy z czerwonymi smugami przy pestce, jędrny, kwaskowaty, smaczny, dobrze odchodzący od pestki

Inka

MIEJSCE WYHODOWANIA: Polska

POCHODZENIE: [(622485/CIRI5T77 x samozapylenie lub wolne zapylenie

WZROST: silny

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: koniec sierpnia, początek września

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia do dużej

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: odmiana deserowa i przetwórcza.

OWOC: o masie 120-200 g, wydłużony. Pojedynczy owoc może osiągać masę do 300 g. Skórka ciemnożółta, z ceglano-czerwonym rumieńcem pokrywającym 30-50% owocu.

Mięszk żółtokremowy, minimalnie zabarwiony przy pestce, średnio zwięzły, masławy, dobrze oddzielający się od pestki.

Fantasia

MIEJSCE WYHODOWANIA: USA

POCHODZENIE: Gold King x siewka Red King

WZROST: średnio silny

ZAPYLACZE: odmiana samopłodna

DOJRZAŁOŚĆ ZBIORCZA: początek września.

WYTRZYMAŁOŚĆ NA MRÓZ: średnia

PRZYDATNOŚĆ OWOCÓW: odmiana deserowa

OWOC: o masie 120-160 g, owalny. Zagłębienie szypułkowe średnio szerokie i głębokie. Skórka bez omszenia, jasnopomarańczowa, w 60-90% pokryta czerwonym rumieńcem.

Mięszk żółty, zwięzły, nieznacznie zabarwiony wokół pestki, słodko-kwaskowaty, odchodzący od pestki.

Terminy zbioru

Terminy zbioru owoców brzoskwini

Odmiana	Lipiec		Sierpień				Wrzesień			
	3 dek		1 dek	2 dek	3 dek		1 dek	2 dek		
Vulcan *			■	■						
Harnaś				■	■					
Vigril *					■	■				
Redhaven					■	■				
Inka							■	■		
Fantasia								■	■	

* brzoskwinie twarde

- 1** Balawender Mieczysław 37-125 Czarna 95 k/Łańcuta, woj. Podkarpackie
tel./fax 017 2262553, 0602 434938 e-mail: szkolka@balawender.com.pl
- 2** Baranowski Marek ul. Mickiewicza 28 a, 62-025 Kostrzyn Wielkopolski, woj. Wielkopolskie
tel./fax 061 8178476, 0602 263794 e-mail: biuro@baranowscy.com.pl
www.baranowscy.com.pl
- 3** Barszcz Barbara ul. Zachodnia 11/21, 20-620 Lublin, woj. Lubelskie
tel. 081 5253036, 0602 718945
- 4** Bekier Wojciech ul. Kaliska 22, 62-610 Sompolno, woj. Wielkopolskie
tel. 063 2714671, 0608 157392
- 5** Bielak Marek Zagórze 140, 24-200 Bełżyce, woj. Lubelskie
tel./fax 081 5179257, 0606 650149 e-mail: szkolka.bielak@neostrada.pl www.drzewka.pl
- 6** Chudowolski Marian Leonów 38, 21-025 Niemce, woj. Lubelskie
tel./fax 081 7561337, 0503 413421 e-mail: chudowolski@vp.pl
- 7** Cienciąła Władysław ul. Wojska Polskiego 4, 43-410 Zebrzydowice, woj. Śląskie
tel./fax 032 4693538, 0606 952701 e-mail: sadownictwo@arb.pl www.sadownictwo.arb.pl
- 8** Danek Jan Brzezna 1 SZD ISK sp. z o. o. 33-386 Podegrodzie, woj. Małopolskie
tel. 018 4458411, tel./fax 018 4458410 e-mail: instytut@brzezna.pl www.brzezna.pl
- 9** Doliński Andrzej ul. Mszczonowska 56, skr. poczt.33, 05-600 Grójec, woj. Mazowieckie
tel./fax 048 6642544, 0601 376071 e-mail: sa@dolinski.home.pl www.dolinski.home.pl
- 10** Doliński Piotr Wylezin ul. Polna 3, 05-555 Tarczyn, woj. Mazowieckie
tel./fax 022 7277584, 0501 297756 e-mail: piotr@dolinski.home.pl www.szkolkarstwo.pl
- 11** Domagalski Michał ul. Lutyńska 26/6 Wróblowice, 55-330 Miękinia, woj. Dolnośląskie
tel./fax 071 3177663, 0509 441433 e-mail: domagalscy@lutynia.com
- 12** Dudek Rafał ul Niepołomska 29, 32-020 Wieliczka, woj. Małopolskie
tel. 012 2783601, 0601 699311 e-mail: dudek@szkolka.pl www.dudek.szkolka.pl
- 13** Durakiewicz Marek ul. Abramowicka 147 A, 20-442 Lublin, woj. Lubelskie
tel. 081 7518436, 0609 411926
- 14** Dziak Jerzy ul. Parzęczewska 29c/16, 95-100 Zgierz, woj. Łódzkie
tel. 042 7163398, 0601 811320 e-mail: dziak1@vp.pl www.szkolka-dziak.blog.onet.pl
- 15** Frąk Jan Zemborzyce Podleśne 116 A, 20-515 Lublin, woj. Lubelskie
tel. 081 7500914 fax 081 7509076, 0502 516559 e-mail: janfrak@interia.pl
- 16** Gąsczyk Barbara Moszna 93, 24-150 Nałęczów, woj. Lubelskie
tel./fax 081 5029420, 0604 073991 e-mail: drzewkaowocowe@gaszczyk.pl
www.drzewkaowocowe.gaszczyk.pl

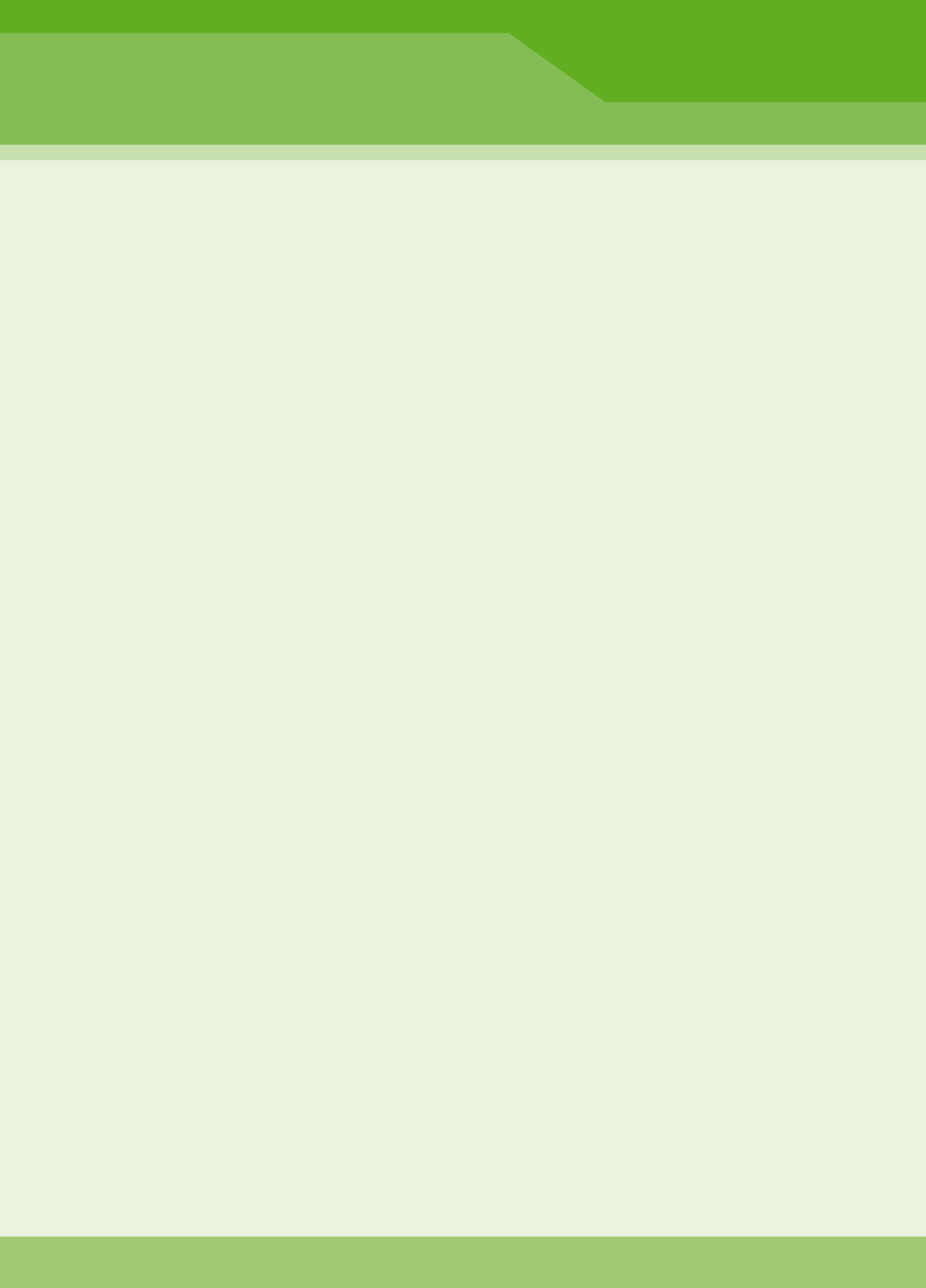
Lista członków SPS

- 17** Grabiec Krzysztof Borek 96, 26-920 Gniewoszków, woj. Mazowieckie
tel. 048 6215361, 0602 407230, 0692 409230 e-mail: A.K.Grabiec@interia.pl
- 18** Grochowalski Jerzy Grzęby 4, 87-335 Świdziebnia, woj. Kujawsko-pomorskie
tel./fax 056 4938484, 056 4938377, 0602 504259 e-mail: bgh1@op.pl
- 19** Grochowalski Piotr Zduny 36 A, 87-335 Świdziebnia, woj. Kujawsko-pomorskie
tel. 056 4938417 fax 056 4938794, 0604 216805 e-mail: PWG@post.pl
- 20** Grzywa Remigiusz ul. Fabryczna 37, 24-300 Opole Lub., woj. Lubelskie
tel./fax 081 8273567, 0606 304423 e-mail: biuro@grzywaskolka.pl www.grzywaskolka.pl
- 21** Gursztyn Andrzej Prętki 2, 14-500 Braniewo, woj. Warmińsko-mazurskie
tel./fax 055 2441541, 0502 538524 e-mail: akgursztyn@akgursztyn.pl www.akgursztyn.pl
- 22** Gursztyn Wojciech ul. Grzybowa 18, 14-500 Braniewo, woj. Warmińsko-mazurskie
tel./fax 055 2441518, 055 2432911, 0602 480521 e-mail: wgursztyn@o2.pl
- 23** Jagieliński Jacek, ROJA Zakład Rolny w Kaleniu 96-206 Sadkowice, woj. Łódzkie
tel./fax 046 8156184, 0501 275666 e-mail: roja@roja.pl www.roja.pl
- 24** Jankowski Lech, JANKSAD ul. Płocka 12, 09-530 Gąbin, woj. Mazowieckie
tel./fax 024 2771250, 0604 579798 e-mail: info@janksad.pl www.janksad.pl
- 25** Jankowski Tadeusz ul.Trakt Kamiński 25a, 09-530 Gąbin, woj. Mazowieckie
tel./fax 024 2771259, 0508 355737 e-mail: szkolki@szkolki.com www.szkolki.com
- 26** Jankowski Zbigniew ul. Trakt Kamiński 30 A, 09-530 Gąbin, woj. Mazowieckie
tel./fax 024 2771329, 0601 937488 e-mail: kontakt@zjankowski.pl www.zjankowski.pl
- 27** Jasiński Piotr Kopana ul. Słoneczna 33, 05-555 Tarczyn, woj. Mazowieckie
tel./fax 022 7278794, 0600 111213 e-mail: szkolkajasinscy@wp.pl www.szkolkajasinscy.pl
- 28** Jędrzejewski Tomasz Kłobia 70, 87-890 Lubraniec, woj. Kujawsko-pomorskie
tel./fax 054 2862188, 0604 408634 e-mail: tojendrzej@hotmail.pl
- 29** Jończyk Jerzy Nowy Pożóg 70, 24-130 Końskowola, woj. Lubelskie
tel./fax 081 8812537, 0602 879406 e-mail: szkolka.jonczyk@wp.pl
- 30** Kaczor Piotr ul. Mickiewicza 6, 21-450 Stoczek Łukowski, woj. Lubelskie
tel./fax 025 7970700, 0609 041770 e-mail: pekaczor@interia.pl www.szkolka.agro.pl
- 31** Kamiński Stanisław 38-304 Kryg 417, k/Gorlic, woj. Małopolskie
tel./fax 013 4479110, 0503 036368
- 32** Koprowski Bogdan ul. Księża Domki 24, 96-200 Rawa Mazowiecka, woj. Łódzkie
tel. 046 8142125, 0501 816842
- 33** Kozerski Władysław ul. Witkacego 34, 96-100 Skierniewice, woj. Łódzkie
tel./fax 046 8335376, 046 8313336, 0601 345341 e-mail: bwkozerscy@o2.pl

- 34** Krupiński Zbigniew Karniów 4, 32-010 Kocmyrzów, woj. Małopolskie
tel./fax 012 3870110, 0606 356863 e-mail: krupinski@intermania.pl
www.krupinski.intermania.pl
- 35** Krzewiński Jan, INSAD s.c., Prusy 8/4, 96-130 Głuchów, woj. Łódzkie
tel. 046 8157003, 0607 246474 e-mail: insad@post.pl www.nursery.pl
- 36** Kucharski Zbigniew Nowy Pożóg 85, 24-130 Końskowola, woj. Lubelskie
tel. 081 8803910, 0601 344353 e-mail: kucharski-z@tlen.pl
- 37** Kwaśniak Piotr Jan ul. Sobieskiego 24/4, 96-200 Rawa Mazowiecka, woj. Łódzkie
tel./fax 046 8151941, 0501 668636, 0502 296715 e-mail: kwasniak@op.pl
- 38** Lazar Jan ul. Lipowska 53, 43-450 Ustroń, woj. Śląskie
tel. 033 8547537, fax 033 8513781, 0604 418699
- 39** Legutowski Piotr ul. Ks.J.Kitowicza 31, 97-220 Rzeczyca, woj. Łódzkie
tel./fax 044 7106128, 0606 852384
- 40** Lewicki Józef Kłobia 14, 87-890 Lubraniec, woj. Kujawsko-pomorskie
tel./fax 054 2861186, 0606 786353 e-mail: jozef_lewicki@op.pl www.jozeflewicki.pl
- 41** Lipecki Maciej ul. Torowa 54, 20-255 Lublin, woj. Lubelskie
tel./fax 081 7510429, 0601 351363 e-mail: lipecki.szkolka@wp.pl
- 42** Łękawa Stanisław ul. Partyzantów 15/18, 24-150 Nałęczów, woj. Lubelskie
tel. 081 5014034, 081 5015753, 0602 771806
- 43** Machaj Piotr ul. Kwiatowa 2, 96-124 Maków, woj. Łódzkie
tel./fax 046 8312652, 0601 365431 e-mail: piotr@szkolki-machaj.pl www.szkolki-machaj.pl
- 44** Marek Janusz Kol. Tomaszowice 4 A, 21-008 Tomaszowice, woj. Lubelskie
tel./fax 081 5020092, 0601 351348 e-mail: marekjanusz_drzewkaowocowe@wp.pl
www.drzewkaowocowe.com.pl
- 45** Mysiakowski Tadeusz Drożdżyn k/Płońska, 09-110 Sochocin, woj. Mazowieckie
tel. 023 6612739, 0604 586928 e-mail: p.mysiakowski@poczta.fm
- 46** Nowakowski Ryszard ARNO Lewiczyn 77a, 05-622 Belsk Duży, woj. Mazowieckie
tel. 048 6611779, 0603 795994 e-mail: szkolka@arno.agro.pl www.arno.agro.pl
- 47** Nowakowski Szymon Żdźary 68, 26-420 Nowe Miasto, woj. Mazowieckie
tel./fax 048 6744167, 0501 224421 e-mail: nowakowski@szkolki.pl www.szkolki.pl
- 48** Osiak Zenon Miłocin 39, 24-150 Nałęczów, woj. Lubelskie
tel./fax 081 5017742, 0601 386144 e-mail: osiak@drzewkaowocowe.pl
www.osiak.drzewkaowocowe.pl
- 49** Przydzielski Stanisław 39-209 Zasów 124 A, woj. Podkarpackie
tel./fax 014 6831412, 0600 072429

Lista członków SPS

- 50** Puchalski Błażej Leszcze 5, 62-604 Kościelec, woj. Wielkopolskie
tel./fax 063 2716249, 0608 400662 e-mail: blazejpuchalski@wp.pl
- 51** Radwan-Pytlewski Piotr Miedniewice N. 75a, 96-100 Skierniewice, woj. Łódzkie
tel./fax 046 8334097, 0502 223419, 0501 042868 www.nursery.pl
- 52** Skórska Halina Nowa Wieś 16, 28-100 Busko – Zdrój, woj. Świętokrzyskie
tel. 041 3761291, 0604 238489 e-mail: gosad@neostrada.pl
- 53** Sobczak Krzysztof Grudzkowola 32, 05-600 Grójec, woj. Mazowieckie
tel./fax 048 6640682, 048 6612710, 0606 994747 e-mail: sobczak.szkolka@wp.pl
- 54** Stępień Wiesław Truskolasy 48, 27-580 Sadowie, woj. Świętokrzyskie
tel./fax 015 8692812, 0606 918075 e-mail: stepien@szkolkatruskolasy.pl
www.szkolkatruskolasy.pl
- 55** Sułek Andrzej Ożarów 122, 24-150 Nałęczów, woj. Lubelskie
tel. 081 5017780, 0601 366519, e-mail: biuro@sulek.com.pl www.sulek.com.pl
- 56** Szostak Jarosław Podlasek 4, 28-130 Stopnica, woj. Świętokrzyskie
tel./fax 041 3779236, 0608 451626, 0606 764134
- 57** Waleczek Krzysztof Mnich ul. Gagarina 3, 43-520 Chybie, woj. Śląskie
tel./fax 033 8561091, 0604 447931, 0605 912630 e-mail: barbara.waleczek@buziaczek.pl
- 58** Wieczorek Stanisław ul. Zaborska 10 Puszczykowo Zaborze, 62-021 Paczkowo,
woj. Wielkopolskie tel./fax 061 8155729, 0604 710162 e-mail: wieczorek@wieczorek.agro.pl
www.wieczorek.agro.pl
- 59** Winsztal Henryk Janów 12, 24-100 Puławy, woj. Lubelskie
tel./fax 081 8819296, 0606 378887
- 60** Wrona Krzysztof ul. Sławinkowska 29, 20-810 Lublin, woj. Lubelskie
tel./fax 081 7433311, 0501 708127 e-mail: wrona@szkolkadrzewek.pl
www.szkoladrzewek.pl
- 61** Wywiórka Piotr Strzelce 95, 24-150 Nałęczów, woj. Lubelskie
tel./fax 081 5014515, tel: 0504 600397, e-mail: biuro@szkolki-wywiorka.pl
www.szkolki-wywiorka.pl
- 62** Zagórski Zdzisław ul.Topolowa 3/21, 05-300 Mińsk Mazowiecki, woj. Mazowieckie
tel./fax 025 7588524, 025 7578218, 0604 263291 e-mail: k.zagorski@op.pl
- 63** Zaparuszewski Tadeusz Guźlin 16 A, 87-880 Brześć Kujawski, woj. Kujawsko-pomorskie
tel./fax 054 2521447, 0501 030655 e-mail: tadeusz@zaparuszewski.pl www.zaparuszewski.pl
- 64** Zieliński Andrzej 39-209 Zasów 82, woj. Podkarpackie
tel./fax 014 6825014, 0601 421333, 0605 286439 e-mail: szkolkazielinscy@interia.pl

Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy

Biuro:

ul. Reymonta 33, 96-100 Skierniewice

GSM 0601 345 368, tel./fax (046) 832 14 84

www.sps.agro.pl stowarzyszenie@sps.agro.pl